

Denacionalizacija

Najprej je bila nacionalizacija. Takoj po drugi svetovni vojni in še kakšnih deset let po njej je takratna oblast iz različnih vzrokov jemala mnogim ljudem premoženje. Ideološka osnova zato je bila vse-kakor nezdružljivost novega družbenega reda z večjo premožnostjo posameznikov. Odvzete so bile predvsem nepremičnine veleposestnikom, tujim državljanom, sodelavcem okupatorja, kmetom, katerih kmetijske in gozdne površine so presegale zemljiški maksimum, več je bilo zaplemb zaradi kazenskih zadev i. dr. O naših podatkih, ki pa so še nepopolni, so bili nacionalizirani gozdovi po velikosti posesti:

Velikost odvzetega gozda, kategorije	Štev. last.	Delež	Skup., odvz. površ.	Delež
do 50 ha	240	80 %	3027 ha	13 %
50—500 ha	53	18 %	6844 ha	29 %
nad 500 ha	7	2 %	13574 ha	58 %
Skupaj	300	100 %	23445 ha	100 %

Sedaj je na vrsti denacionalizacija. S spremembo oblasti, ko so enostrankarski sistem zamenjale številne stranke, so se pričela intenzivna prizadevanja za vrnitev odvzetega premoženja, saj je to obvezno sprejelo v svoj politični program več strank.

V gozdarstvu so se ti procesi pričeli z zakonom o moratoriju sečen v gozdovih, ki bodo predvidoma vrnjeni bivšim lastnikom. V našem območju je bilo takšnih gozdov okoli 5000 ha.

Novembra 1991 nas je skupščina presenetila s sprejemom zakona o denacionalizaciji. V primerjavi z zakonom o moratoriju se je močno razširil krog upravičencev do vračila premoženja, torej tudi gozdov. Sedaj lahko le še ugibamo koliko gozdov bo ostalo v lasti države.

Zakon je še posebno oster do gozdarstva, saj zahteva čim prejšnjo vrnitev gozdov bivšim lastnikom, med tem ko imajo druge gospodarske dejavnosti oz. delovne organizacije na voljo pet let, da se prilagodijo novim razmeram. Zaradi tega je močno ogrožena socialna varnost zaposlenih v gozdarstvu, saj se z zmanjšanjem površin družbenih gozdov močno krčijo delovna mesta. Postopki za vračanje gozdov so se pričeli in do sedaj je bilo že več obravnav za vrnitev gozdov na občinah v Slovenj Gradcu, Radljah in na Ravnah. Pri obravnavah do sedaj še ni bilo večjih problemov, saj uradne osebe, ki na občinah vodijo postopke, za začetek izbirajo primere, ki niso problematični. Ne glede na povedano pa se razkrivajo problemi, ki kažejo na pomanjkanje navodil, ki so nujna za izvajanje zakona, kakor tudi pomanjkanje zakonov, ki urejajo področja na katera se nanaša zakon o denacionalizaciji; to so predvsem zakon o gozdovih, zakon o lovu in gojitvi divjadi, zakon o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov, zakon o zagotovitvi socialne varnosti za delavce, ki so izgubili delo zaradi izvajanja zakona o denacionalizaciji i. dr. Zato ostajajo nekatere zadeve le navidez urejene v resnici pa ostajajo odprte, nekatere nejasnosti pa rešujemo na osnovi izkušenj in z najboljšimi nameni.

Nekatere teh zadev oz. problemov bom na kratko opisal.

Izgradnja skoraj 1900 km cest je bilo izjemno veliko skupno delo gozdarjev in lastnikov gozdov in je sedaj osnova za racionalno gospodarjenje z gozdovi, pogoj za obstoj gorskih kmetij in razvoj turizma. Ceste niso bile odmerjene, saj zato ni bilo potreb in ne denarja in smo jih tretirali kot del gozda. Na ministrstvu do sedaj nismo dobili uporabnega navodila kako pri postopku denacionalizacije ravnati s cestami. Uporaba cest bi v novih razmerah lahko zapletla in zagrenila odnose med lastniki gozdov. Do sedaj so vsi vprašani dali soglasje, da se ceste, ki imajo javni ali pol javni značaj lahko enako koristijo kot do sedaj in brez obveznosti.

Ker so bile gozdne ceste zgrajene s sredstvi, ki izvirajo iz večjih virov, bo Gozdno gospodarstvo uveljavljalo razliko v vrednosti gozdov oz. odškodnino za vlaganja v gradnjo cest.

Zagotovo bo problem s smučišči, kjer so bili skrčeni gozdovi. Ne dvomim, da bo pogreb za žičničarje, če bodo morali plačevati odškodnino za koriščenje zemljišč. Preko občine Slovenj Gradec smo zahtevali pojasnila iz pristojnih ministrstev vendar do sedaj odgovora še nismo dobili.

Vračanje odvzete posesti v naravi se sestoji iz dveh faz: pravnega dejanja, ko sedanji uporabnik in upravičenec skleneta pobot in dobijo upravičenci odločbo o vračilu gozdov in drugih nepremičnin in fizične vrnitve. To slednje si predstavljam tako, da bi dosedanji uporabnik in novi lastnik skupaj stopila v gozd, se pogovorila o dosedanjem in prihodnjem gospodarjenju z gozdom (najmanj pa o etatu in gojitvenih delih za preostala leta do izteka veljavnosti 10-letnega gozdnogospodarskega načrta, o tem kdo bo v prihodnje opravljal strokovna dela tozdr ali tok gozdarstva, kdo je tam reverni vodja it.d.), o novih posestnih mejah v naravi (ki jih bo treba vzpostaviti na novo) in o drugih stvareh.

(Nadaljevanje na 16. strani)

**Ob preoblikovanju
kmetijskih zadrug**

ZADRUGA NAJ BO KMETOVA

Mirko TOVŠAK

Jaka ŠTALEKAR

Franc KOROŠEC

Nova ustavna ureditev je prinesla tudi drugačen način lastninjenja zadrúžnega premoženja. Zadrúžna lastnina ni več splošna družbena lastnina, pač pa nezadrúžna lastnina članov zadrúge. Takšna sprememba je terjala tudi drugačno pravno ureditev medsebojnih odnosov v kmetijskih zadrugah. Sprejet pa je bil novi Zakon o zadrugah, to pa pomeni, da bomo na Slovenskem ponovno preoblikovali zadrúge, tokrat po starih zadrúžnih načelih in v skladu s spoznanji zadrúžništva v zapadnih evropskih državah.

O samem procesu preoblikovanja zadrúžništva na Koroškem nam je direktor slovenje-graške kmetijske zadrúge Mirko Tovšak dejal: »Na Koroškem smo začeli proces preoblikovanja zadrúžništva že pred sprejetjem novega zakona. Dozorelo je spoznanje, da je treba sedanje temeljne zadrúžne organizacije v sklopu Koroške kmetijske zadrúge spremeniti v samostojne splošne zadrúge, TOZD Mesnina Otiški vrh, ki je bila organizacija za predelavo odkupljenih tržnih viškov goveje živine, pa se bo spremenila v klavniško-predelovalno zadrúgo v zadrúžni lastnini. Po izpeljavi referendumu, na katerem se kmetje odločajo na neposreden način o reorganizaciji, pa bo sledila faza konstituiranja nove zadrúge. Sklicani bodo ustanovni občni zbori vseh preoblikovanih zadrug, izvoljeni bodo novi organi upravljanja, kmetje pa bodo stopali v zadrúgo s pristopnimi izjavami ob vplačilu članskega deleža, ki ga bodo sami določili. Novi odnosi v zadrúžni lastnini pomenijo večjo možnost neposrednega upravljanja kmetov — članov zadrúge, pomenijo pa tudi večjo odgovornost zadrúžnikov za uspešno in dobro poslovanje njihovih zadrug.«

In kaj k preoblikovanju zadrug pravijo kmetje sami:

Jaka Štalekar, Šmartno pri Slovenj Gradcu: »Ja, kaj naj rečem k preoblikovanju zadrúge? V prvi vrsti mislim, da naj bo zadrúga taka, da se bo v njej videl kmet oziroma, da bo to njegova zadrúga. Za kmeta smo zadnje čase bore malo storili pa vsaj zdaj ob organiziranju novih zadrug popravimo to, kar se še popraviti da!«

Franc Korošec, Podgorje: »Gotovo sem tudi jaz eden tistih, ki sem za to, da se zadrúge preoblikujejo. Dosedanje zadrúge kmetu niso dajale dovolj. Če bomo sedaj kmetje v novi zadrugi imeli več besede, potem je razumljivo, da bodo naši gospodarski uspehi boljši. Pa tudi okoli cenovne politike bomo morali neposredno sodelovati, saj sedanje cene kmetijskih pridelkov so sramotno nizke, reprodukcijski material pa izredno drag.«

Franc Pogorevc, Brda: »Če kar po pravici povem, kmet od dosedanje zadrúge ni imel prevelike koristi. Mislim, da je dosedanjim zadrugam čas že zdavnaj potekel, kajti če pogledamo samo to. Že pred davnimi leti so se zadrúge združile. Ponekod so bili zgrajeni zadrúžni domovi iz sredstev kmeta in delavca v kmetijstvu. Danes kmetje teh domov nimajo več. Nova zadrúga naj bo ogledalo kmeta.«

Jože Vošner, Mislinjska Dobrava: »Ko bodo ustanovljene nove zadrúge, bodo morali novi organi upravljanja res aktivno sodelovati s kmeti. Dosedaj skoraj takega sodelovanja ni bilo. Če bomo mi mladi kmetje na kmetijah hoteli boljše zadihati, bo nam treba pomagati v prvi vrsti z nepovratnimi sredstvi, za gradnjo hlevov in nakup kmetijskih strojev.

Dosedaj razdeljena taka sredstva so bila nepravilno vnovčena.«

F. JURAC

Franc POGOREVC

Jože VOŠNER

OB TEDNU GOZDOV

Zadnji teden v maju je bil v Sloveniji razglašen za teden gozdov. Po vsej državi naj bi se v teh dneh dogajalo nekaj »zelenega«, kar bi nas vse pomagalo ozavestiti o pomembnosti naših milijon hektarov gozda, ki poraščajo polovico vse površine Slovenije.

Na našem gozdnogospodarskem območju se je v aktivnosti vključilo in jih vodilo društvo inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije. Kar nekaj jih je bilo. Moja naloga so bila predavanja o gozdovih in ekologiji na naših šolah. Nisem imel napornega tedna, kar sem na tihem predvideval že prej. Samo na treh osnovnih šolah so sprejeli njihovo ponudbo in odstopili eno ali dve šolski uri za razmišljanja o zelenem okolju in koristi gozdov.

Po vsem tem ne sklepam, da naši šolniki premalo vključujejo v svoje pedagoške programe ekološko in naravoslovno vzgojo. Celo nasprotno — vse šolsko leto, od septembra do junija, me osnovne in tudi nekatere srednje šole vabijo, da spregovorim srednjim in višjim razredom o pomenu gozdov za naše gospodarstvo in naše okolje, o ekoloških problemih našega vsakdanjega življenjskega okolja in še o drugih zanimivostih, za katere menijo, da je prav, da za njih zve naša šolska mladina. Iz teh izkušenj dobro vem, da se naši učitelji dobro zavedajo, da je o pomembnosti gozdov in vprašanjih ekologije premalo spregovoriti samo ob »tednu gozdov« in izvajati neko »horuk« akcijo, temveč je treba takšen teden podaljšati skozi vse leto. Največkrat posvetijo takšnemu namenu za nekatere razrede kar ves naravoslovni dan, ki ga imajo načrtovanega v svojem letnem urniku.

Andrej Šertel

GOZD IN ŠOLA

Minil je letošnji »Teden gozdov«, ki ga slovenski gozdarji že vrsto let prirejamo predvsem osnovnošolcem in srednješolcem. Sodelujemo pri naravoslovnih dnevih. V času od 25. maja vodimo številne učence po gozdni učni poti. Pa tudi izven njih bi jim radi približali gozd. Podučiti jih želimo, da je gozd življenje in da bo naša krajina brez gozda mrtva dežela. Pomagamo si s filmskim in slikovnim gradivom o gozdu. Za pomoč prosimo našega nekdanjega sodelavca Andreja Šertela, ki že več kot deset let ekološko osvešča s »sočno« besedo, sliko in diapozitivi staro in mlado doma in drugje po Sloveniji.

V naši regiji nas je že nekaj mladih gozdarjev, ki poskušamo nadaljevati Andrejevo delo in osveščanje med malčki in osnovnošolci. Ugotavljamo, da ni zadosti samo strokovno znanje. Otroku moraš znati razlagati, predvsem pa jim vzpodbuditi zanimanje za sodelovanje in razglabljanje o gozdu. Potrebno jim je prisluhniti. Prilagajati se jim moraš, biti moraš dober govornik. To pa gozdarji — razen nekaterih izjem — nismo. Imamo strokovno znanje, učitelji biologji pa so kot naravoslovci še tudi dobri govorniki. Zato je nujno medsebojno sodelovanje gozdarjev in učiteljev.

V posameznih koroških osnovnih šolah je to sodelovanje že kar tradicionalno. Na Ravnan smo gozdarji z učenci osnovne šole Prežihov Voranc uredili lepo malo gozdno učno pot po Naverškem vrhu. Ne samo v tednu gozdov, tudi med letom najrazličnejši obiskovalci na tej poti razmišljajo o gozdu. Na njej pa se šolarji tudi učijo, kaj ne smejo delati. Že vrsto let nam ne pridipravi, ki jim je gozd tudi prostor za prikazovanje nevzgoje, uničujoče smerokaze in table. Nekaj vztrajnejšev in zanesenjakov nas je in s posameznimi učitelji na tej osnovni šoli, ki nam ni vseeno, da bi ta učni objekt propadel. Veliko truda in dela je bilo vložnega v to slikovito učno pot. Ne samo v naši dolini, tudi drugje so med učitelji in profesorji le posamezni ekološki zanesenjaki, ki se bolj ljubiteljsko kot poklicno ukvarjajo z osveščanjem mladih o gozdu. Da bi se krog teh razširil, so sodelavci Društva inženirjev in tehnikov gozdarstva in Zaveda Republike Slovenije za šolstvo in šport organizirali posvet na temo »Gozd in šola«. Dne 29. maja letos sem se tega posveta tudi sam udeležil.

Namen posveta je bil — medsebojno sodelovanje gozdarjev na terenu in učiteljev ter

profesorjev biologov ter medsebojna pomoč pri osveščanju mladih o vrednotah in vlogi gozda.

Več kot 120 učiteljem in profesorjem ter 20 gozdarjem iz vse Slovenije so predavali priznani strokovnjaki.

Z zanimanjem sem prisluhnil uvodnim besedam našega znanega biologa dr. Toneta Wraberja, ki se je razgovoril o vlogi gozda. Poudaril je tudi, da že več kot štirideset let pri nas skrbijo za gozd gozdarji. Njihove rezultate ohranjanja gozda poznajo ne samo v Evropi ampak tudi drugje po svetu. Trdi, da so prav slovenski gozdarji največji in prvi naravovarstveniki slovenskega prostora. Zanimive so bile tudi besede dr. Huberta Požarnika, borca za čisto okolje doma in zunaj naših meja. Opozoril je na svetovne ekološke probleme (večanje ozonske luknje, propadanje gozdov, onesnaževanje talnice i. t. d.). Vse te katastrofe povzroča človek. Premalo je, da ob pojavu onesnaženja in propadanja naših gozdov pritiskamo na politike. Sami moramo spremeniti način življenja, spoznavati moramo gozd. Ni pozabil poudariti, da je premalo posredovati znanje mlademu človeku, potrebno mu ga je pokazati in ga vzpodbuditi, da bo imel gozd rad.

Referirali so nam profesorji biologije in gozdarstva ter strokovnjaki iz prakse. Zabeležil sem si razglabljanje našega profesorja Boštjana Anka, ki nas je opozoril, da v vseh

zemljepisnih učbenikih in leksikonih piše, da smo morska dežela. Imamo namreč nekaj kilometrov morske obale. Smo tudi v alpski deželi. Nikjer pa ne piše, da smo Slovenci »gozdni« narod, pa čeprav je preko 53 % naše države porastle z gozdom. Strinjam se z njim, da se o gozdu pogovarjamo kot v času zemljiške odveze (čas Marije Terezije). Gozdarji dobivamo v prosveti zaveznike, zato sodelovanja z njimi ne smemo zanemariti.

Profesorji biologije in gozdarstva so nas informirali o programih ekoloških vsebin v naših šolah, o novem projektu pedagogov, kako približati gozd učencem s pomočjo doživljanja gozda oziroma spoznavanja gozda ob pomoči proučevanja drevesa in njegove okolice.

Seznail sem se tudi s fazami nastajanja najrazličnejših naravoslovnih učbenikov. Ugotovil sem tudi, da imamo v Sloveniji številne učne poti, katere so spontano nastajale. Potrebna je večja popularizacija gozdov in gozdarstva, saj postajajo različni načini popularizacije uporabni učni pripomočki v naših šolah. To so potrdili tudi posamezni gozdarski strokovnjaki in predstavniki posameznih šol, ki sodelujejo z osnovnošolsko in srednješolsko mladino pri naravoslovni vzgoji.

Gozd je učilna vsem mladim. Potrebujemo ga vsi, ne samo gozdarji. Tudi kakšen nepoučen politik bi ob pomoči učiteljev in gozdarjev v »gozdni učilni« spremenil mišljenje o nadaljnji usodi gospodarjenja z našimi zelenimi gozdovi. Nekdo je na posvetu omenil citat: »Vsi smo nevedneži, zato se moramo učiti, vendar ne delajmo napak...«

Gorazd MLINŠEK

OBNOVA TRAVNE RUŠE

Pridelovanje osnovne živinske krme na travnatem svetu postaja iz leta v leto bolj pomembno. S pravilno rabo, ob upoštevanju vseh sodobnih agrotehničnih ukrepov lahko na travniku pridelamo toliko hranilnih snovi, kot jih daje najboljša njiva v ravnini.

Travna ruša namreč zelo ugodno deluje na fizikalne, kemične in biološke lastnosti tal, na povečanje rodovitnosti zemlje in hkrati ublažuje erozijo v strminah. Delež organske snovi, ki nastane vsako leto z izumiranjem travnih korenin in nadzemnih delov, pomembno povečuje rodovitnost tal.

Travniki in pašniki, zlasti na dobrih razrastišča dajo krmo, ki je po svoji hranilni vrednosti zelo bogata ter lahko v celoti krije potrebe pri prehrani goveda in ovac. Pri pra-

vilni in pravočasni košnji, oziroma paši vsebuje travna ruša surove beljakovine in vlaknine v primernem razmerju za prehrano domačih živali. Prav tako se odlikuje z bogato vsebnostjo rudninskih snovi in vitaminov, ki so nujno potrebni pri prehrani in prireji. Zaradi vsega tega proizvodne vrednosti travinja ne smemo ocenjevati samo po velikosti pridelkov, temveč ima pri tem odločilno vlogo kakovost. S pravilno rabo travinja lahko bistveno zmanjšamo uporabo žit in dragih uvoženih beljakovin pri prehrani goveje živine. Že samo s pravilnim gnojenjem in s pašno kosno rabo lahko povečamo pridelek krme za dvakrat in več.

S stališča energetske bilance je pridelovanje krme na travnatem svetu najbolj ugodno,

(Nadaljevanje s 3. strani)

če to presojamo v razmerju med vloženo in pridobljeno energijo.

V evropskih deželah, kjer so kmetijske površine v pretežni meri poraščene s travno rušo, so na tem področju dosegli zavidljive rezultate.

Tudi pri nas travnati svet pokriva preko 80 % vseh kmetijskih površin. Žal pa so pridelki in kvaliteta živinske krme največkrat slabi. Posledica tega je nizka prireja mleka in mesa ter s tem draga proizvodnja. Tako veliko hranilnih snovi, ki bi jih živina s pridom uporabila za prirejo mleka in rast, zavržemo.

Ta sestavek je predvsem namenjen razmišljanju, kako z obnovo travne ruše pridelati čimveč kakovostne domače krme za živino. Še nekaj let nazaj je veljalo pravilo, da je travna ruša trajnica in da ji ni potrebno posvečati posebne pozornosti. Dejansko pa imajo vse koristne trave in detelje omejeno življenjsko dobo. Res je, da naše avtohtone vrste trave in detelj, ki so prilagojene našim neugodnim naravnim pogojem, »rastejo« deset in več let, vendar je produktivnost take ruše izredno nizka. Nove selekcionirane vrste trav in detelj, ki se odlikujejo po visoki rodovitnosti in kvaliteti, pa po petih letih izginejo iz ruše.

Ruša postane redka, razbohotijo se razni pleveli in nekvalitetne trave (ščavje, regrat, zlatca), ki po hranilni vrednosti ne dosegajo detelj in koristnih trav.

To pomeni, da je potrebno travnati svet obnavljati, če želimo, da bodo pridelki kvalitetni in visoki. Vsaka, še tako kakovostna travna ruša ne ostane dolgo visoko produktivna, če je primerno ne oskrbujemo in urejeno ne izkoriščamo za pašno kosno rabo.

Bistveni ukrep za doseganje visokih pridelkov je obnova travne ruše.

Načini obnove travne ruše

Poznamo različne načine obnove travinja. Za katerega se bomo odločili, je odvisno od več dejavnikov (nagib, razgibanost zemljišča, zapleveljenost ruše, vodne razmere v tleh, sestava ruše, način rabe itd.).

1. Preoravanje stare ruše

Pri tem načinu jeseni travnik preorjemo. Zgodaj spomladi zemljišče obdelamo s krožno brano in predsetvenikom. Na brazdo potrosimo mineralna gnojila in sicer okrog 80–100 kg P 2 0 5, 120–160 kg K 2 0 in 50 kg N (količina odvisna od založenosti tal s hranili). Setev opravimo s posebno sejnalnico, s trosilcem za mineralna gnojila ali ročno. Sejemo ločeno, najprej mešanico semen trav in nato detelje. Sejemo lahko zgodaj spomladi, v marcu in aprilu, ali pa v avgustu in septembru. Za varovalni posevek uporabimo jari ječmen (90 kg/ha, ali mnogocvetno ljujko 5 do 10 kg/ha). Po setvi nivo rahlo poveljamo. Tak način obnove travne ruše je sicer uspešen, vendar je povezan z visokimi stroški. Poleg tega pa povsod naravni pogoji onemogočajo tak način obdelave (strmina, razgibanost terena itd.).

2. Kemična priprava zemlje in minimalna obdelava

Pri tem postopku staro rušo uničimo s totalnimi herbicidi kot sta REGLONE in GRAMOXON. Travno rušo poskropimo spomladi, ko ozeleni. Za en hektar potrebujemo 3 l reglona in 3 l gramoxona. S temi pripravki uničimo vse zelene dele rastlin v ruši. Po 10 dneh zemljišče plitvo obdelamo do globine 5–10 cm s rotovatorjem ali frezo. Sledi gnojenje in setev podobno, kot pri klasičnem načinu. Obvezno moramo sejati varovalni posevek (ječmen, mnogocvetno ljujko) in po setvi nivo poveljati.

3. Uničenje travne ruše z GLYFOSATI

Pri tem načinu spomladi travno rušo uniči-

mo s selektivnimi herbicidi, kot so BOOM — EFEKT, ROUNDUP, CIDOKOR itd.). Po treh tednih površino zasejemo s travno — deteljno mešanico. Pri tem postopku površinska obdelava ni potrebna. Če nimamo sejnalnice priporočamo tik pred setvijo zemljišče vsaj malo prerahljati s krožno brano. Po setvi »njivo« poveljamo. Sejemo do globine 2–3 cm.

4. Vsejanje semen v obstoječo rušo s posebno sejnalnico

Na absolutnem travnju v hribovitem svetu pri obnovi ruše prej naštetih postopki ne pridejo v poštev, saj navadno neugodni naravni pogoji onemogočajo klasične obdelave. Ker pa je tudi na teh področjih potrebno travnino obnavljati z novimi rodovitnejšimi sortami in vrstami, je v praksi preizkušen naslednji postopek: zgodaj spomladi, ko ruša ozeleni, površino poskropimo z enim od selektivnih herbicidov. Le ta uniči vse širokolistne plevelce. Po poteku karenčne dobe vsejemo v rušo posebno mešanico trav in detelj.

V novejšem času so na tržišču posebne sejnalnice (HUNTERS, VREDO, EUROGRE-EN itd.) za dosejanje semen neposredno v staro rušo. Rezultati so izredno ugodni. Žal, pa je cena teh strojev zaenkrat še izredno visoka. Če travna ruša še ni preveč zapleveljena, opravimo samo dosejanje brez uporabe herbicidov. Velika prednost sejnalnice je tudi v tem, da je mogoče neposredno v travno rušo sejati žita in to brez klasične obdelave.

5. Dosejanje brez sejnalnice

Ker je nakup specialne sejnalnice zaradi visoke cene zaenkrat verjetno nemogoče, se pri

obnovi travne ruše odločimo za preprostejši način. Po prvi košnji površino posejemo s travno — deteljno mešanico in »strnišče« poveljamo. Če želimo dosejati v čredinkah, to opravimo po drugem obhodu živine. Zadnji dan paše v čredinki posejemo seme travno-deteljno mešanico. Živina bo s hojo »zadelala« seme v zemljo. Ta način obnove ruše se je v praksi obnesel, čeprav se s specialno sejnalnico ne more primerjati.

O izbiri ustreznih sort in vrst semen trav in detelje ter njihovo razmerje odločajo naravni pogoji in raba travnih površin. Predvsem pa moramo upoštevati naslednje:

podnebne razmere

vrsto in kakovost tal

način rabe travne ruše (košnja, paša, čredinska paša)

čas trajanja travne paše

lastnosti posameznih trav in detelj

Priporočamo, da se o izbiri ustrezne mešanice posvetujete s področno svetovalno službo. Pri tem je potrebno poudariti, da izberemo take vrste trav in detelj, ki so selekcionirane na naše naravne razmere.

Kot smo uvodoma omenili, z dosedanjim pridelovanjem krme na travnatem svetu ne moremo biti zadovoljni, niti po količini, še manj pa po kvaliteti krme. En izmed uspešnih ukrepov je tudi obnova travne ruše z dosejanjem. S skrbnim in vestnim delom bomo v kratkem času na naših travnikih in pašnikih pridelali več kakovostne živinske krme. Pri tem pa bo stari ljudski rek, »da vidim in slišim, kako trava raste« dobil svojo praktično vrednost!

Jože Pratekar

IZ SKUPŠČINE SLOVENIJE

Moj dvakratni izostanek ni posledica političnih dogodkov v Skupščini, temveč vprašanja nadaljne usode Viharnika, ki je bil zaradi finančnih težav že na tem, da preneha izhajati. Ker se je zadostno število kmetov odločilo, da plača polno ceno lista, sem pripravljen tudi jaz, da obdržim svojo rubriko do konca mandata. Če Bog zdravi da!

Načrtna blokada, ki je bila prisotna v Skupščini že dalj časa, je rodila sadove. Vlada in skupščinska kriza sta privedli do spremembe vlade, razmerje političnih sil se je spremenilo, pozicija in opozicija sta zamenjali vloge.

Zamenjava vlade je v državah z demokratično ureditvijo običajna, povsem razumljiva stvar. Ker smo pa pri nas v demokraciji novinci, je ta zadeva dvignila veliko prahu, razburkala duhove in dogajale so se celo stvari, ki ne sodijo v lepo vedenje.

Med vsemi peripetijami na naši politični sceni so mene najbolj prizadele manipulacije posameznikov, dela ali cele stranke, ki so iz koristoljubja, se pravi za doseg političnega kapitala, položaja, stolčkov, izdali svojo stranko! To zamerim že samim »pikzimarjem«, kaj šele profesionalnim politikom ali vodjem strank! Požvižgali so se na to, kaj so v predvolilni kampanji govorili in obljubljali! Mnogo več kot volilna baza jim pomeni trden in zanesljiv položaj v družbi, več je vreden stolček, na katerem stabilno sedi! Za vse slovenske politike so bili minuli — in so tudi sedanj — dogodki velika preizkušnja. Preizkušnje ne zdrži vsak, kajti za to moraš biti značajan! Značaj je jasnost (pravih) načel in zvestoba do njih!

V Skupščini smo ponovno obravnavali Osnutek zakona o gozdovih. To je drugi osnutek, kajti prvega so vsi trije zbori vrnili nazaj vladi z zahtevo, da predloži novega, upoštevajoč pripombe in predloge poslancev. Medtem smo lansko leto na obeh straneh izpustili svojo več ali manj vročo paro, smo bili letos v tej razpravi strpnejši, še vedno pa so padali očitki: s strani kmetov, da zakon še vedno preveč omejuje lastninske pravice kmeta. Gozdarska stroka pa je ves nered, ki se v tem brezvladju dogaja pri gospodarjenju z gozdovi, naprtila kmetom. Prišla je s podatki o številnih golosekih, o tisočih kubikih lesa, ki je bil posekan brez odkazila, da kmetje posegajo po najboljši kvaliteti, da se pri trgovini z lesom ne odvajajo davki in prispevki, s čimer je bil lansko leto republiški proračun prikrajšan za dobrega pol milijona tolarjev! Skratka, razmere je prikazala kot katastrofalne in ocenila kmeta, da ne gospodarijo racionalno z gozdom, ki predstavlja širše narodno bogastvo.

Razumljivo je, da tisti poslanci, ki niso iz vrst kmetov ali gozdarske službe, tem podatkom verjamejo, čeprav kmetje mečemo na mizo svoje adute. Ti so:

1. Za nenormalne razmere pri gospodarjenju z gozdovi — z zasebnimi kakor tudi z javnimi — je kriva zakonodaja. Novega zakona o gozdovih še nimamo, starega, ki je še v veljavi, pa nihče več ne upošteva. Res je, da to izkoriščajo posamezni kmetje, ki se jim ne smili gozd. Vendar to so izjeme, zaradi katerih pa ne smemo posploševati tega stanja, kršitelja pa je treba prijeti!

(Nadaljevanje s 4. strani)

2. Goloseki se delajo načrtno in jih nadzira gozdarska inšpekcijska služba. Sečnje na go-
lo se ne delajo zaradi gozdnogojitvenih del,
ampak za spremembo namembnosti kmetij-
skega zemljišča, saj kmet z izkopičkom na
goloseku usposobi njivo. To ne dela iz razlo-
ga, ker bi imel premalo njiv, ampak zato, ker
bo nova njiva prikladnejša za strojno obdelavo.
Goloseki so torej upravičeni!

3. Da padajo smreke brez tistega osovražene-
ga kladiva, je človeško gledano, povsem
razumljivo. Ni pa s tem rečeno, da kmet ne
zna izbrati drevesa za posek!

4. Tudi poseganje po najboljši kakovosti se
dogaja iz prej omenjenega razloga, žal pa se
to ne dela samo v zasebnikih, ampak v veliko
večji meri tudi v družbenih gozdovih! Saj
kmetje vendar nismo slepi, da bi tega ne vi-
deli. Tudi o vzornem sečnem redu v družbe-
nih gozdovih ne more biti govora!

5. Davki! Odkar obstajajo davčni sistemi je
tako, da davkov nobeden ne plačuje rad in se
jih izogne, če le more. Naj bomo pri tem
kmetje izjema? Sicer pa je to stvar davčne
službe! Njena naloga je, da se republiška bla-
gajna polni!

Pred štirimi leti sem se v Murski Soboti
udeležil dvodnevne posveta o združništvu
in gozdarstvu. Prav takrat se je rojevala Slo-
venska kmečka zveza, zato je bil njen pro-
gram obravnavan tudi na tem posvetu. Naj-
več razprave je bilo seveda o gozdarstvu, kaj-
ti SKZ je zahtevala nov zakon o gozdovih, v
katerem je predvidevala korenite spremembe
pri gospodarjenju z zasebnimi gozdovi: od-
pravo monopola pri trgovini z lesom, odpra-
vo solidarnosti in drugih prispevkov, ukini-
tev odkazila dreva za posek, ukinitve gra-
denj in vzdrževanja gozdnih cest na račun
gozdnih posestnikov, za kar mora skrbeti ob-
čina, oziroma republika.

Razume se, da so bili kmetje s takim pred-
logom zelo zadovoljni. V razpravi sem se s
tem strinjal tudi jaz, vendar sem izrazil zaskr-
bljenost glede usode gozdnih cest. Reakcija
navzočih je bila velika. Nihče mi ni odvzel
besede, toda zaradi odkritega nezadovoljstva
sem raje utihnil. Moja prognoza se že uresni-
čuje. Daleč od tega, da bi bil zato zadovoljen
in zadoščen, nasprotno, boli me, ker že pro-
pada tisto, kar smo si kmetje samoiniciativno
in z lastnim denarjem ustvarili! Občina in re-
publika se te naloge ne otepata, vendar nobe-
na nima dovolj denarja, da bi zadostila niti
najnujnejši vzdrževalna dela, da o novih
gradnjah sploh ne govorimo. S tem proble-
mom se že ukvarjajo Izvršni sveti koroških
občin, na njihovo zahtevo smo poslanci koro-
ške regije že drugič vložili predloge Skupšči-
ni Republike Slovenije, da se mora bencinski
tolar in duge cestne dajatve uporabljati na-
mensko, t.j. samo za vzdrževanje cest. Za
gozdne ceste smo se zavzemali tudi v razpra-
vah o republiškem proračunu. Upam si trditi,
da smo svojo dolžnost opravili, to si bomo
prizadevali tudi vnaprej, vendar se bojim, da
bo to glas vpijočega v puščavi. Republiški
proračun še zdaleč ni kos takemu cestnemu
križu, ki je naši mladi državi tako življenjsko
potraben.

Več o tej problematiki drugič, saj zakon o
gozdovih še ni sprejet.

Ajnžik

**OGLASI TUDI
V VIHARNIKU**

Črepičevi pred novim hlevom

LE ZEMLJA NAS PREHRANJUJE

Ob štajersko-koroški meji nad reko Dravo
leži zaselek Kozji vrh. Že po imenu kraja la-
hko sklepaš, da je kraj strm in so se verjetno
prvotni naseljenci teh krajev najprej ukvarja-
li s kozjerejo, šele pozneje so prešli na gove-
dorejo.

Tiste, ki imajo veselje in ljubezen do kme-
tovanja, nobena stvar ne pripravi do tega, da
bi opustili delo na zemlji, pač pa se dodatno
zaposlijo, kolikor jim dopuščajo razmere in
narekujejo potrebe. V časih, ko je bilo treba
opraviti še vsa dela ročno, si je v teh bregih s
pridelovanjem hrane služila svoj kruh večina
prebivalstva. Le pohod mehanizacije je tudi
v teh krajih močno spremenil način življenja.

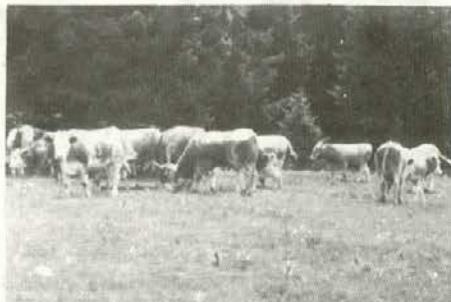
Med kmetijami, ki so v zadnjih desetletjih
v tem rastresenem in strmem hribovskem za-
selek dosegle velik uspeh v kmetovanju in
modernizaciji je tudi ČREPIČEVA kmetija,
last Antona in Marije Novak iz Kozjega vrha
pri Dravogradu. Gospodar Anton pove, da
je pred tremi desetletji od ostarelega deda
podedoval to kmetijo, ki je bila v dokaj kla-
vrnem stanju: razmajana poslopja z nekaj re-
pi živine in skoraj brez nujnega orodja, le ko-
raja in pridne roke so kmetijo znova oživile,
posebno še, ko je Tone dobil skrbno gospodi-
njo, Florijano Mico. Prav v tistih časih,
ko so mladi najbolj množično zapuščali kme-
tije, sta se ta dva trmasto zagrizla v kmetova-
nje ter ob vzgoji treh deklet in treh fantov do-
segla presenetljive uspehe. Ko so krajani s
skupnimi močmi v ta hribovit kraj speljali ce-
sto in elektriko, so postali pogoji za obnovo
mnogo boljši. Črepičevi so kar brž temeljito
prenovili staro hišo in adaptirali stari hlev ter
ga preuredili na odplakovanje. Toda pohod
močnejše in bolj izpopolnjene mehanizacije
zahteva tudi bolj funkcionalne prostore, še
posebno kar se višine tiče. Tehnologiji se je
treba vedno znova prilagajati in tako so se
Črepičevi pred štirimi leti odločili, da zgradi-
jo povsem nov hlev, nad katerim je prostoren
skedenj.

Z optimizmom in strahom sta sprejela
načrt s predračunom, ki je znašal vrednost
kar trinajst ton pitane goveda. V predračun
je všteta tudi vsa hlevska oprema s sodobni-

mi nizkimi navezami tipa D, kakor tudi opre-
ma za svinjake, ki so v ločenem prostoru.

Ob vsem tem so jima dali veliko poguma
že odrasli otroci z družinami ter jima z delom
veliko pomagali, saj sama z štirinajstletnim
Tončkom, ki bo verjetno bodoči gospodar, še
zdaleč ne bi zmogla tako obsežnega dela, ki
so ga opravili v lastni režiji s pomočjo vseh,
ki so jim šli na roko. Ves gradbeni material in
opremo so kljub najetemu kreditu skoraj
sproti odplačevali, sicer bi jih hudo bremeni-
le visoke obresti, zato je moralo marsikatero
živinčar predčasno iz hleva. Premik, ki ga je v
petletnem obdobju zmogla Črepičeva družina,
je res omembe vreden, saj so sočasno z
buldožerskim ravnanjem iz nerentabilnih
zemljišč v njivo ali travnik usposobili kar nad
en hektar zemljišč in jih tudi počistili kame-
nja in druge navlake. K temu uspehu prištej-
mo še novo hišo, ki so jo gradili etapno v
daljših razmikih ter jo spravili pod streho in
še pomoč otrokom pri šolanju ter delni po-
moči, ki sta jo lahko ponudila pri dopolnje-
vanju njihovih domov. Ta medsebojna po-
moč in povezanost sta rodila sadove, ki bi bi-
li lahko marsikateri dolinski kmetiji za
vzglede. V teh hribovih skoraj nihče ne tarna, da
se ne splača kmetovati, kajti zavedajo se, da
je zemlja tista, ki je prehranjevala naše rodo-
ve in jih še bo, če jo ne bomo zastrupljali, am-
pak z ljubeznijo obdelovali.

Ludvik MORI

RUMENA NADLOGA — DOBRO SEMENSKO LETO

Letošnjega maja se je skoraj sleherni vpraševal o pojavu nenavadno velikih količin smrekovega cvetnega prahu. Marsikdo je ta pojav občutil tudi na svojem zdravju. Neko gospo je to cvetenje spravilo skoraj na rob živčnega zloma. Potožila mi je, naj ji vendar povem, kdaj bo konec te »svinjarije«, češ, da po petkrat na dan počisti vse stanovanje, tega rumenega prahu pa da je vedno več. Namesto odgovora sem samo skomignil in pomislil, čemu le petkrat na dan in to iz dneva v dan, saj se bi petkrat na dan in to vsak dan človek naveličal še kakšnega bolj prijetnega opravila. Nekateri so spočetka mislili, da je veter, kot že večkrat, spet prinesel rumeni pesek iz Saharske puščave in spet nekateri, da je neke razneslo reaktor atomske elektrarne.

Pa si pogledajmo ta, nevsakoletni pojav nekoliko podrobneje: smreka (*Picea abies*) je, kot večina iglavcev pri nas, dvospolna. Ženska socvetja, iz katerih pozneje nastanejo storži, so karminastovijoličasta in se pojavijo v gornjem delu krošnje, v srednjem in spodnjem delu pa nabreknejo moški cvetovi, ki

imajo mnogo prašnikov. Iz venca rjavih lusk se odpirajo z vzdolžno razpoko. Pelodna zrnca, ki jih je ogromno, imajo značne mehurčke, da jih veter lažje raznese na večje razdalje. Ko izpada cvetni prah, se moški cvetovi povečajo tudi do dvakrat. Ženski cvetovi se pojavijo v višjih predelih krošnje zato, da ne pride prepogosto do samooploditve. V času močnega cvetenja vidimo včasih že na daleč, kako se po gozdnih pobočjih vrtinčijo celi oblaki rumenega peloda.

Smreka začne semeniti pri tridesetih do petdesetih letih starosti. Najpogostejše in najmočnejše semenijo stoletne smreke in naprej. Polni obrod, kakršnega pričakujemo letošnje jeseni, se vrsti vsakih štiri do osem let. Najpogostejše nastopajo štiriletni presledki, odvisno pač od rastnih pogojev v prejšnjem letu in vremenskih razmer v tisti pomladi, ko cvetni nastavki zrastejo. Letošnje izredno bujno cvetenje kaže na dobre rastne pogoje v lanskem letu in letošnjo lepo pomlad, ki je minila brez pozebe in poznega sneženja. Povečan obrod zasledimo običajno tudi na obolenem

drevju, ker hoče drevo pred svojim koncem poskrbeti še za potomstvo. S to ugotovitvijo seveda nikakor ni povezano letošnje bujno cvetenje, čeprav je smreka zaradi slabega zraka in kislih padavin ponekod že kar krepko prizadeta.

Mnogi so imeli v času letošnjega cvetenja smreke težave v zvezi z alergijo pa tudi astmatiki so se slabo počutili. Za takšne je pač najbolje, da se v tem času zadržujejo, kolikor je le mogoče, v zaprtih prostorih sicer pa tem drobnim pelodnim zrcem ne uideemo popolnoma niti v njih.

Tako obilnega cvetenja, kot je bilo letošnje, ne bomo doživeli odslej vsaj nekaj let, vsaj štiri leta zagotovo ne, dokler ne bomo na letošnji pojav že pozabili in se spet vpraševali, na vsakih koliko let porumeni smreka s svojim pelodom poti in mlake po dežju, naredi kamenje bolj spolzko, nam zapaca očala in kamere ter podobne majhne nevšečnosti. V tem tisočletju pričakujemo torej vsaj še eno podobno rumeno pomlad, lahko tudi dve.

Andrej Sertel

Dve desetletji na buldožerju

FRANCU NI PRETEŽKO NOBENO DELO

Več kot štiriindvajset let je minilo od tega, ko si je poiskal »siht« in temu je zvest še danes. To je Franc Bergant iz Tabora v Savinski dolini, sicer zaposlen pri Strojni Zalec, TOZD nizke gradnje. Delo z buldožerjem ga je veselilo že v mladih letih, pa čeprav v tistih letih ni imel možnosti zaposlitve na buldožerju, se mu je ta želja uresničila pred dolgimi leti. Ko smo ga v teh dneh našli v naših koroških krajih, kjer s svojim buldožerjem raje kot krt, nismo mogli mimo tega, da bi z njim malo poklepetali.

Če mu stroj kaj ponagaja, smo ga povprašali: »Tudi včasih, saj vidite, da je že star in zgleda kot, da bi imel naduho. Vedno je treba kaj »pošraufati« doliti olja po zopet gre...« pravi Franc Bergant.

»In kakšno je delo buldožerista?«

»Lepo in zanimivo, včasih tudi težko in naporno pa kljub temu vse gre, če ima človek veselje do tega dela.«

V štiriindvajsetih letih, odkar ste na buldožerju, imate gotovo veliko zanimivih doživetij, mogoče tudi takih, ko se ljudje bojijo za zemljo?

»Takah doživetij je veliko. Spominjam se, ko sem pred leti bil nekaj mesecev v Črni gori, tam smo gradili cesto v neko planino in

se še danes živo spominjam, kako se tam ljudje bojijo za zemljo. Nekega dne, ko sem ril zemljo, je prišel do mene človek s pištolo v roki in mi dejal: — »Ako češ iči sa buldožerom na moju zemljo, ču te ubiti!... Seveda se tega človeka nisem ustrašil, vendar pa sem pazil, da se nisem dotaknil njegove zemlje, saj sem vedel, da človek resno misli.«

— »Tudi mi Slovenci se za zemljo zelo bojimo. Ali ste imeli tudi pri nas kakšne nevšečnosti?«

»Slovenci smo tudi tisti, ki se za zemljo ozredno bojimo. Včasih to iz nevoščljivosti, drugič pa, če je treba zgraditi kakšno cesto, ljudje radi nagajajo. Večkrat se tudi zgodi, da se lastnik zemlje rad vleče pred buldožer z namenom, da bi delo preprečil, pa je treba takega človeka samo malo prestrašiti in ga zasuti z zemljo, pa se vse skupaj zopet vse pomiri. Ja veste, ljudje smo pač taki, brez napak pač skoraj ni nihče.«

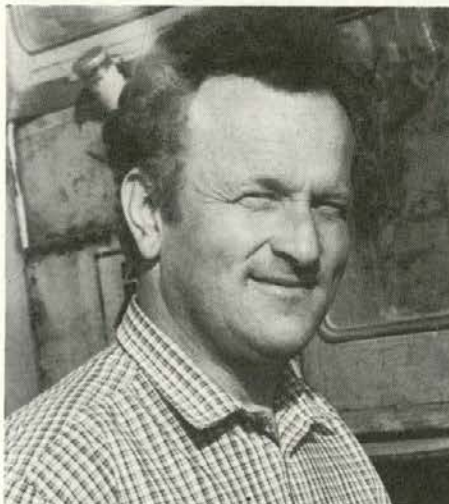
— Kako pa ste zadovoljni s plačo?

»Če vam kar po pravici povem, delo ki ga opravljam, ni najboljše plačano. No ja, ker pač mora človek nekaj delati, moraš biti tudi s plačo zadovoljen.«

Franci pravi, da so mu koroški kraji in ljudje všeč. Tudi pri TOZD Gradnje GG Slovenj

Gradec, za katere opravlja buldožerska dela, so z njim zadovoljni, saj je pri svojem delu priden in zalo natančen.

F. Jurač

Franc BERGANT: »V koroške kraje se bom vedno rad vračal«

Sindikat razpravljalo o plačah

Konferenca sindikata GG Slovenj Gradec je na svojem zadnjem sestanku v mesecu maju razpravljala o izplačilu osebnih dohodkov po kolektivni pogodbi in o možnosti izplačila še dela regresa za letni dopust.

Vodstvo podjetja je zagotovilo izplačilo osebnih dohodkov v višini 80 % izpolnitve kolektivne pogodbe in vseh

ostalih nadomestil, ki pripadajo delavcem po naših aktih, ni pa se bilo pripravljeno pogovarjati o izplačilu drugega dela regresa. Svoje stališče vodstvo utemeljuje s tem, da je bil regres, ki ga določa kolektivna pogodba, že izplačan v mesecu maju, da pa bomo del regresa še prejeli v jesenskih mesecih, če bodo temu primerni tudi rezultati poslovanja.

Sindikalisti so bili nezadovoljni z obrazložitvami vodstva podjetja. Svoj predlog o povišanju plač in izplačilu drugega dela regresa so utemeljili z ugodnimi količinskimi rezultati, predvsem v tokih, v prvih mesecih letošnjega leta ter s pričakovanimi organizacijskimi spremembami tokov in tudi drugih delov podjetja. Razšli so se z ugotovitvijo, da bodo v svojih obratih organizirali sestanke v zvezi s tem.

I. Robnik

UPOKOJENCI TOZD TIS PAMEČE

Jože

LOGAR

roj. 4. 2. 1940
upokojen 31. 12. 1991

Leta 1981 je iz Gorenja Fecro prišel v TOZD na delovno mesto ključavničarja, po potrebi pa je opravljal tudi delo varilca. V času svojega službovanja pri nas je opravljal tudi delo na terenu pri montaži smučarskih vlečnic, kjer je prav tako kot v delavnici s svojo prirojeno hudomušnostjo in humorjem poskrbel za dobro razpoloženje sodelavcev. S svojo izkušnostjo je pomagal mlajšim. Od leta 1989 pa vse do upokojitve je zaradi bolezni opravljal lažja ključavničarska dela.

Stanko
AJTNIK

roj. 11. 11. 1940
upokojen 29. 5. 1992

Od leta 1978, ko je prišel v TOZD iz Gorenja Fecro, pa vse do invalidske upokojitve, je bil vratar. Vsa leta je delo vestno opravljal.

Ker je imel rad urejeno okolje, je večkrat poskrbel tudi za naše zelenice in s tem tudi za boljše počutje vseh zaposlenih. Bil je dober sodelavec in velikokrat se je rad pošalil.

Vsem želimo veliko zdravja in upamo, da še pridete kaj med nas.

Sodelavci

Jožica
KOTNIK

roj. 27. 2. 1944
upokojena 22. 3. 1992

Malo je ljudi, ki vsa svoja delovna leta posvetijo enemu podjetju, kot Jožica. Zelo mlada se je 1. 9. 1961 zaposlila v takrat Kmetijskem gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec kot telefonistka, v letu 1964 je že bila evidenčarka v strojnem obratu GG Slovenj Gradec in nadalje je opravljala dela materialnega knjigovodje, administratorke, obračunavala osebne dohodke in bila blagajničarka. Delo je zahtevalo vestnost in natančnost. Tako ga je tudi vseskozi opravljala. Dosledno. Bila je dobra sodelavka, vedno pripravljena pomagati in prisluhniti drugim. Ko dela zaradi bolezni ni mogla več opravljati tako, kot ga je želela, je bila invalidsko upokojena. S tem je zaključila svojo pot službovanja, ne pa tudi prijateljstva s sodelavci, stkanega v letih, ki smo jih preživeli skupaj.

Zlata poroka Berdnikovih

Draga zlatoporočenca!

Želimo vama, da sta še naprej nasmejana, kot sta vedno znala biti in odprtih src do vseh, pa čeprav je bil večji del vajine skupne življenjske poti posut s trnjem, trdim delom in trpljenjem. Bila sta v oporo in v pomoč svojim otrokom, vnukom, sosedom in prijateljem — pomagala sta v mejah svojih zmožnosti in vedno od srca. To pa je bilo vama tudi v zadovoljstvo.

To je odlika, za katero ni darila, s katerim bi se vama mogli odločiti. Naša edina želja je, da ostaneta med svojimi in prijatelji še mnogo let zdrava, da bomo na vajin dom, kjer živita sedaj, tudi v bodoče radi prihajali.

30. novembra 1991 sta v Otiškem vrhu v cerkvi sv. Petra po 50 letih skupnega življenja proslavila svoj zlati jubilej Marija in Ivan Berdnik iz Otiškega vrha.

Njuni otroci, vnuki, pravnuki, sestre, bratje, sosedi in prijatelji smo ta dan z radostjo in veseljem v srcu tudi prisrčno proslavili.

Cilka SMOLAR

ZA BISERI ŠE DIAMANTI

Dne 15. februarja 1992 sta praznovala lep in častljiv jubilej, petinšestdeseto obletnico skupnega življenja ali diamantno poroko spoštovana Razborčana, Martin in Marija Slivnik, po domače Končeva Martin in Marija.

Rodila sta se v Razboru, Martin pred 90 leti pri Koncu v Spodnjem Razboru, Marija pa pred 85 leti pri Kristavčniku v Zgornjem Razboru. Zakonsko zvezo sta sklenila 16. februarja leta 1927 v razborški cerkvi.

Petinšestdeset let je dolga doba, za marsikoga je to celo življenje. Za skupno življenje pa je potrebno gotovo veliko medsebojne ljubezni, spoštovanja in požrtvovalnosti. To sta naša Martin in Marija gotovo imela, saj sta si v teh dolgih letih znala pridobiti ugled, ljubezen in spoštovanje pri svoji družini ter pri svojih sorodnikih in prijateljih.

Ko smo pred petimi leti praznovali z njima njuno biserno poroko smo jima zaželeli, da bi se po petih letih spet lahko z njima veselila diamantnega jubileja. Ta želja se nam je izpolnila, zato pa jima sedaj še iz vsega srca želimo zdravja in zadovoljstva v krogu njune družine, sorodnikov, sosedov in znancev.

Rudi REBERNIK

Z modro čelado pod vročim soncem Egipta

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Dnevi sprehodov, plavanja in počitka so žal prehitro minuli in vrniti se je bilo treba v vojaško resničnost. Pri prečkanju Suezkega kanala smo morali ob pomičnem mostu čakati na prehod ladijskega konvoja in lahko si zamislite naše veselje, ko je mimo priplula ladja Sarajevo, s katere so nas mornarji radostno pozdravljali v domači govorici. Bosanci med nami so jokali kot otroci. V naš tabor smo se vrnili kar nekam poklapano, če tudi tam ni manjkalo razburljivih dogodkov. Tako so nam beduini neko noč iz sosednjega šotora ukradli 16 pušk, iz skladišča pod sipino pa precej granat. Kako jim je to uspelo vključ gostoti straž in spečim vojakom v šotoru, nismo nikoli zvedeli. Lokalni policijski strezosledec je del tovora s preobložene kamele odkril 30 km globoko v puščavi, razboj-nike so pa polovili še mnogo dlje v prepovedani zoni. Težko sem sprejel tudi dejstvo, da je kamion s petimi kolegi, katerega sem šele malo pred tem popravil, naletel na mino. Neizkušenemu vozniku ni uspelo obvoziti cestne ovire. Te ovire so postavljali egiptovski vojaki zato, da so lahko prepoznali oznake na vozilih. Težko poškodovane vojaške, ki so bili razmetani med minami v pesku, so reševali s pomočjo Geigerjevega števca. K sreči

mrtev ni bil nihče, v bolnici so pa bili več me-secey. Vozilo smo odvlekli na odpad. Vojaška bolnica in glavna skladišča za vse enote so bila v Rafi, kot smo po domače pravili kraju med Arišem in Gazo. Od tam so transportirali tudi preminule vojaške. Videl sem kar nekaj krst, saj so severnjaki težko prenašali vročino, pa tudi puščavski beduini so su-rovo kaznovali vsako neprijaznost. Teh so se morali paziti posebno profesionalci iz Kana-de in drugih ameriških držav, ki drugačno polt že tradicionalno težko prenašajo. Šoferji smo se najbolj otepali prevoza odpadne hrane na bližnje smetišče, kjer so nas redno ča-kali domačini. Šofer je ugasil vozilo in še med ustavljanjem izskočil, ker bi ga med pre-vračanjem sodov s pomijami vsaj polili, če že ne poškodovali. Na prvi vožnji sem bil šoki-ran, potem se pa privadiš.

V samem taboru smo pa na bolj kulturnen način hranili kar precej vojnih sirot — otrok namreč, kajti odrasli niso smeli vanj. Enkrat na dan jim je glavni kuhar pozvonil s tabor-skim zvonom in iz redkega grmovja med pe-skom so pritekli, prištokljali, najmlajši pa prilezli. To so bili mali invalidi — brezdom-ci. Klub temu, da so se ti pretresljivi prizori dnevno ponavljali, so moji najhujši spomini. Ko vidiš slepo deklico, ki nosi v rokah poso-dice za hrano, vodi jo pa enoroki bratec, ko mora enonoga deklica pojesti hrano kar na mestu, ker je ne more nositi ali pa fanta s kanglico obešeno okrog vratu, ker nima rok, zasovražiš vse politike in generale na zemelj-ski obli. Le kaj je bilo s temi malimi kodrola-simi revčki, ki so namesto bergel uporabljali le figove rogovile? To se večkrat sprašujem? Za nadarjene otroke, ki so se presenetljivo hitro priučili našega jezika, smo v taboru zbi-rali tudi denar, da so se šolali v Gazi in v poznejših letih služili kot prevajalci. Naše enote so se v Egiptu zadrževale več kot 10 let.

Ni pa manjkalo tudi zabavnih prigod. Med izmenjavami obiskov ni vojakih drugih na-

Trije Slovenci, vsi trije Marjani

raodnosti, smo doživeli marsikaj. Pri Dancih smo naleteli na maskoto, malega oslička, ka-teremu so preko uhljev natakneli plavo kapo z ogromnim senčnikom in UNEF grbom. Ta osliček je pil najraje pivo. Ko si mu odprl pločevinko je visoko dvignil glavo strigel z ušesi in pil. To je bil tako smešen prizor, da ga nam je moral večkrat ponoviti, dokler se ni majavih nog odpravil v senco šotora in se zvrnil. Ko si je čez kako uro opomogel, nas je prišel zopet suvat, kar je bil znak žeje in smeh je bil spet tu. Obisk švedskih vojakov v našem taboru se je pa za enega od njih kon-čal tragično. Ker so pili slivovko kot vodo, smo jih morali pri odhodu naložiti na tovor-njak. Na kamionu je večina od njih pospala, nesrečnež, ki je bruhal se je pa zadušil. Moj prijatelj Roland Erikson iz Malmöja si je še z enim opitim kolegom hotel ogledati šotor, v katerem sem spal in moral sem mu ustreči, čeprav je bilo to proti pravilom (v tako pozni uri namreč). Ko pa smo prišli do ležišča, sta se počila vsak na eno in v hipu zaspala. Mor-da sta ušla tragični usodi, čeprav ju je čakala kazen.

Marjan Čuješ

NAŠI JUBILANTI

Meseca junija praznujejo

20 LET DELA

Milan DRAŽNIK,

TOK Slovenj Gradec

Marina JAVORNIK, DSSS

30 LET DELA

Franč SAJLER, GO Črna

Jakob GOLOB, CLS

POČITNICE NA KRKU

TOK Slovenj Gradec ima v počitniški prikolic v Punatu na Krku — avtocamp PILA proste še naslednje termine:

31. 7. do 10. 8.

10. 8. do 20. 8.

20. 8. do 30. 8.

30. 8. do 9. 9.

9. 9. do 19. 9.

Cena prikolice je 500,00 SLT na dan.

Prijave pošljite v kadrovske splošni sektor Marjani Lahovnik ali na TOK Slovenj Gradec Majdi Čas.

Marijana LAHOVNIK

Na srečanje pihalnih orkestror Koroške so v Slovenj Gradec prišli tudi godbeniki iz Pernice,

F. Jurač

MED VRESJEM JE OMAHNIL

Ko gledam zeleni gozd in v njem bujno razcvetelo vresje, se mi spomin vrača v pomlad 1945, ko je po vsej Jazbini zacvetelo vresje in ravš. Ta ravš je imel tako lep vonj, da je dišalo daleč okrog. Te cvetice tu v Razboru ne najdeš, ker je pač vajena apnene zemlje, tu pri nas pa je večina borov svet.

Le resje sedaj v bujnem cvetju krasi moj skromen dom.

Tudi tisto pomlad je ravš z vsem žarom zacvetel doli pri Krpuhovi domačiji, kjer je našel svojo smrt mlad partizan. Bil je doma iz Mežice, če se prav spominjam, je bil Kraljev po domače. Kurirji so bili pač najbolj izpostavljeni nevarnosti. Ko je dobil nalogo, je bilo treba nesti važno sporočilo v drugi kraj. Tako je tudi mladi kurir dobil to povelje. Odhitel z njim čez te prelaze, a sovražnik mu je sledil in tik pred Krpuhom so padli streli in sredi resja je omahnil in skrvavel.

Njegova mlada kri je še bolj pordečila vresje, ki je tako bujno cvetelo okrog njega.

Kruphova Lenčka je obvestila domače, da so prišli in ga odpeljali. Od takrat je minilo že mnogo mnogo let, a vsako leto, ko vresje zacveti, se spomnim na ta kruti dogodek.

Štefka MELANŠEK

POHOD V MAJU

Prelepo majsko jutro se zberemo navsezgodaj v še speči Črni, da bi vzeli dnevu in maju vse, kar premoreta: ptičje petje, cvetoča drevesa in svetlobo dneva. No, dolgo je cilj ostal, kot smo ga napisali na papir: Golte, ampak tu je tudi Smrekovec, pa je Sleme in vseeno je pravzaprav kam, važno je, da se po-
daš.

Tako smo sklenili malo »skrajšati« javor-ski graben in smo še »potegnili« nekaj kilometrov z našimi »hreščali«. Parkirišče je ustvarila vodna ujma, pa vendar se tam nekdo razburja, ker ga nismo »pobarali« če lahko zasedemo prostor. Seveda, kaj bi bil človek brez občutka lastnine, lastimo si še rožo, ki kuka skozi sosedov plot na naše dvorišče.

Posamezna cvetoča drevesa kot oblaki plavajo nad vodo in nas spominjajo, kako minljivo je vse skupaj, doma je že zdavnaj odcvetelo, pa vendar, podoba vznemirja človeka, da bi najraje bil spet zaljubljen in bi hodil z roko v roki in vdihaval pomlad in ljubezen.

Potok, ki nas spremlja, se hahlja ob našem vzpenjanju, ampak tudi mi se hahljamo, na vrhu bomo zmagovalci, njega pa bo »požrla« reka. Na Kramarici smo ponavadi odprli nahrbtnike, ampak tokrat je komanda »Naprej!« Dobr, dobr, pa naprej, si misli vsak. Lačen se še lažje dvigaš. Kar naenkrat smo pred stezo in zagonetnim napisom do koč 0,10 h. Zagoneten zato, ker bi po tej logiki morali biti pri koči v 6 minutah. Mogoče je napis veljal kozorogom ali gamsom, kajti še tako hitri so prišli v 15 min., pa nazadnje smo tudi ostali prilezli pred koč, kajti v koč ni nikogar mikalo, ker je bila notri »vesela« družba še od prejšnjega dneva ali še predprejšnjega dneva. Človeka bolj zaboli to, da so to same mlade kuštrave glave, ki predstavljajo našo bodočnost, pa si jo že zdaj za-

GOZDARSKI ŠOLSKI CENTER POSTOJNA RAZPISUJE

ŽE V ŠOLSKEM LETU 92/93

POLEG PROGRAMOV GOZDARSKI TEHNIK IN GOZDAR NOV TRILETNI PROGRAM ZA POKLIC

KMET - GOZDAR

PRIMEREN ZA MLADE IZ KMEČKIH DRUŽIN

OMOGOČA PRIDOBITEV PRAKTIČNEGA IN TEORETIČNEGA ZNANJA S PODROČIJ:

- gojenje in varstvo gozdov
- pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov
- gozdni proizvodi
- živinoreje s travništvom
- strojništvo...

IN DAJE VELIKO PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA ZA DELO

- v gozdu
- v hlevu
- na travniku

100% REGRESIRANO BIVANJE V INTERNATU

PREDMETNIK

PREDMETI	Letnik (redovno število ur)			Skupaj ur
	1	2	3	
I. SPLOŠNI DEL				
a.) Obvezni predmeti				
01 Slovenski jezik in književnost	4	3	2	250
02 Slovenski	1			35
03 Matematika	3	3		210
04 Družbena znanja	4			140
05 Športna vzgoja	2	2	2	210
b.) Obvezna izbirna vsebina				
Skupaj ur	94	96	32	214
SKUPAJ SPLOŠNI DEL	14	8	5	1147
II. STROKOVNI DEL				
a.) Strokovna izbirna vsebina				
06 Znanost o travništvu	3	2	2	245
07 Gojenje in varstvo gozdov	2	2	3	245
08 Gozdni proizvodi	2	2	2	210
09 Strojništvo	3	2		175
b.) Izbirni predmeti	2	2	4	350
SKUPAJ STROKOVNO-TEHNIŠKI DEL	12	10	11	1155
c.) Praktično usposabljanje				
Praktični jezik	8	14	18	1280
SKUPAJ STROKOVNO DEL	18	24	27	2415
SKUPAJ VSEH UR (redovno, letno)	32	32	32	2584

IRENI

Solza kane iz očesa
in se po licu izgubi,
ljubezen najina je takšna
a zdaj je ni.

Najlepše stihie sem pri tebi bral
najslačje vino pil,
najnežnejše roke objemal
poljube vroče sem dobil.

Zame si in zame boš
kot čudežni opoj,
kjerkoli si, kjerkoli boš
povsod sem jaz s teboj.

Preženi vest
jaz čakam te prepoln upanja,
da boš kmalu našla pot
nazaj do mojega srca.

EGO

**Dopisujte
v
glasilo**

IZ ŽIVLJENJA RAZBORŠKE MLADINE MED IN PRVA LETA PO VOJNI

Ko so spomladi leta 1941 Nemci zasedli naše kraje, je tudi kulturno in družabno življenje v Razboru, kakor tudi po ostalih krajih v Sloveniji, zamrlo. Od zanesljivega človeka iz Slovenj Gradca smo izvedeli, da Nemci sistematsko pobirajo in iščejo slovenske knjige ter jih odvažajo in uničujejo. Ker je bila ta naša knjižnica ali »Bralno društvo«, kakor smo jo imenovali, edini vir našega razvedrila in zabave v tistih časih za naš hribovski kraj, smo se trije fantje, ki nam je bila knjižnica najbolj pri srcu odločili, da bomo poskusili rešiti večino knjig, jih skriti ter jih ohraniti za

srečnejše čase po vojni. To smo bili: Franc Pačnik-Mokalov France, Justin Zbičajnik-Planinšekovi Justini in jaz.

Neki večer, že ponoči, smo se odpravili vsak s svojim naramnim košem do razborške mežnarije, kjer je bila omara s knjigami ter naložili večino knjig, katere smo že prej odbrali in jih odnesli na moj dom k Kristavčniku, ki je bil na samotnem kraju ter jih dobro skrili. Vso stvar smo izvedli ponoči in naskrivaj, zaradi varnosti pred nemškimi simpatizerji. Ostale knjige smo nanovo zložili in oštevilčili in že par dni po tej akciji so jih od-

peljali neznano kam. Ko sem se jeseni leta 1945 vrnil iz ujetništva domov, so bile vse knjige, ki sta jih skrivali moja sestra Angela in mama, ohranjene in nepoškodovane ter so bile prva osnova za novo šolsko in ljudsko knjižnico po vojni v Razboru.

Na žalost pa nisem več našel svojih dveh prijateljev in sošolcev Franceta in Justija, ki sta mi pomagala knjige skriti. Oba sta postala žrtvi borbe za svobodo, in še sedaj po mnogih letih, ko vzamem katero izmed tistih, še ohranjenih knjig v roke, se ju vedno spominjam.

Po vrnitvi domov, leta 1945, je bilo življenje precej težko, saj ni bilo mogoče dobiti najosnovnejših življenjskih potrebščin kot so bile obleka in obutev in prehrana; vse je bilo na karte. Vendar je vse to odtehtalo veselje, ker je bilo konec vojne, ker smo lahko spet povsod govorili slovensko, spet čitali slovenske knjige in časopise in peli slovenske pesmi.

Z bratom Karlom, ki se je tudi malo prej vrnil iz vojske domov, sva se takoj po novem letu 1946 zaposlila pri Gozdni upravi Slovenj Gradec in sva delala na lesnem skladišču v Suhem dolu. V februarju istega leta smo tudi ustanovili sindikalno organizacijo gozdnih in lesnih delavcev v Suhem dolu in od takrat se je kulturno in družabno življenje gozdnih delavcev in razborške mladine odvijalo v glavnem v okviru in pod pokroviteljstvom sindikalne organizacije.

To zimo sva z bratom Karlom sodelovala tudi z dramsko skupino iz Podgorja, katero je uspešno vodila Marija Sečnjak-Mežnarjeva Micka iz Podgorja s svojima sestrama šefko in Vikico. Naučili smo se in z uspehom igrali igro »Revček Andrejček«, s katero smo potem gostovali še po Mislinjski in Mežiški dolini.

Spomladi leta 1946, ko se je življenje pričelo vračati spet v normalne tokove, in so se vojne rane pričele celiti, je prišla z Okrajnega odbora Slovenj Gradec pobuda, da se po vseh krajevnih ljudskih odborih ustanovijo kulturnoprosvetna društva, ki so se takrat imenovala Slovensko kulturnoumetniško društvo ali SKUD.

Ker sta delavski naselji Suhi dol in Plešivec spadali pod KLO Razbor, smo tudi v Razboru ustanovili SKUD, kamor smo vključili delavsko mladino iz Suhega dola in Plešivca ter kmečko mladino iz Razbora. Mladinsko in žensko organizacijo so vodila dekleta: Milka Potočnik-Grabnarjeva, Tončka Klančnik-Molakova ter moja žena Tončka Jug, ki se je tudi prejšnjo jesen vrnila iz internacije iz Nemčije.

Skupno in z velikim veseljem smo se lotili dela ter smo še tisto leto poleg drugih mladinskih akcij naštudirali in igrali dve igri in sicer Finžgarjevo »Razvalina življenja« ter Jurčičevo igro »Domen«. Ti dve igri sta bili tudi odločilni za moje poznejše življenje, saj sva se na njih s Tončko, s katero sva bila tudi sošolca, odločila za skupno življenje.

Tista leta od 1947 pa nekam do 1955 smo gozdni delavci in razborška mladina igrali med drugimi tudi še igre kot so: »Prisega o polnoči«, »Moč uniforme«, »Dva para se ženita«, »Glavni dobitek«, »Sluga dveh gospodov« in tako naprej. To so bila lažja dela, primerna za podeželske odre in kmečke ljudi.

V tej številki Viharnika objavljam slike dveh iger, ki smo jih v Razboru igrali v tistih letih. To sta: Jurčičev »Domen« in Gogoljev »Glavni dobitek«. Mnogih soigralcev teh dveh iger ni več med nami in naj te slike in članek spet obudijo hvaležen spomin nanje.

Rudi Rebernik

Igralci igre »Domen« v Suhem dolu l. 1946-47 imenov. po domačih imenih: Sedijo: godec Falent, Grabnarjeva Milka, Kristavški Karl, Planškova Cilka, čevljar Lokan Tonček in godec Ronečič Andrej. Stojijo: Razborški učitelj Pavel Planinšek, Molakova Tončka, Kotnikov Franc, Kristavški Rudi, Pistoška Tončka, Planškova Pavla, Planinškova Krista, Radmanov Pepi, Hermanova Ivanka, Grabnarjev Stanko in Lipšov Andrej.

Igralci igre »Glavni dobitek« v Razboru leta 1951, po dom. imenih. Sedijo: godec Falent, Kristavški Karl, Falentov Lipi, Pečolarjeva Minka, Verbole Ivan, Pistoški Rudi in Planinškova Krista. Stojijo: miličnik Drago Makoter, Molakova Tončka, Kotnikov Franc, učiteljica Cita Urbanc, Marica Mihev, Verbole Lojze, Pistoška Tončka, učitelj Jaka Medved, miličnik Tone in Prevolska Minka.

ALOJZIJA FELLE 1916—1992

Težka in huda bolezen je iz sredi-
ne najdražjih iztrgala ljubečo ma-
mo in staro mamo ter sestro Alojzi-
jo Felle iz Mislinjske Dobrave. Ne-
nadna izguba za Kovačovo domači-
jo, na kateri se je rodila 7. junija
1916, je težka in boleča, saj je vse-
skozi po očetovi smrti na skromni
domaćiji pridno in vzorno gospoda-
rila. Njeno največje veselje je bilo,
da so bile njive in travniki lepo in
skrbno obdelani.

Ko so leta 1945 ustanavljali ta-
kratne krajevne ljudske odbore, je

bila tudi pokojna Alojzija Felle ti-
sta, ki je pri krajevnem ljudskem
odboru v Turiški vasi prevzela
funkcijo tajnika. V tistih časih ji ni
bilo lepo, saj je morala skrbeti za
pravilno razdeljevanje potrošniških
kart. Pa vendar, takšna kot je bila
ona, je vse to delo z uspehom opravl-
jala.

Hčerka Marija, zet Franci in vnu-
kinja Barbika bodo pokojno mamo
še kako pogrešali. Pogrešali jo bodo
tudi sosedje, saj je imela plemenito
srce.

Takšno kot smo jo poznali, jo bo-
mo ohranili v najlepšem spominu.
F. Jurač

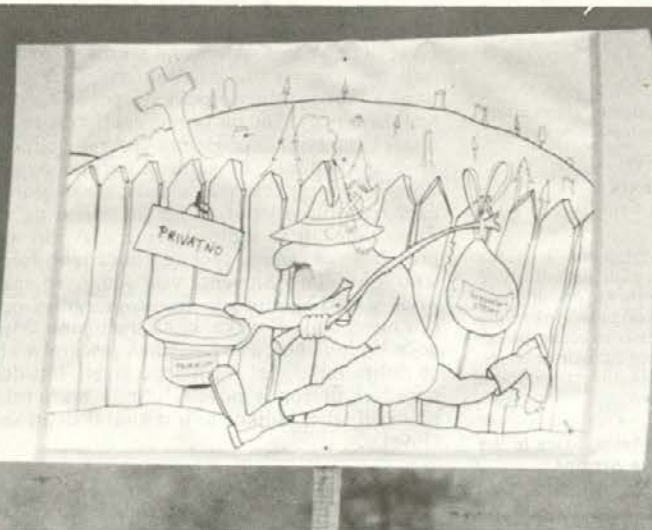
AMALIJA KNEZ — Osojnikova mama

tako odločilno v revoluciji: Kot ve-
čina slovenskih kmečkih mater je
bila tudi ona neprestano med dve-
ma nožema, v stalnem strahu, v ne-
sebičnem razdajanju pomoči tistim,
ki so se borili za pravično stvar.

Ponoči je stregla partizanom, po-
dnevi je morala odigravati prav
nasprotno vlogo pred okupatorjevi-
mi pomagači, pri čemer je bilo po-
trebno veliko poguma, iznajdljivo-
sti, zvitosti in — tudi laži! Partizani
in drugi terenci so ji stalno govorili
o skorajšnji zmagi in o nekem pra-
vičnem socialnem redu v novi drža-
vi. Preprosta žena ni mogla popol-
noma razumeti vseh napovedi, prav
dobro pa je občutila »pravični«
socialni red po svobodi, ki je Osojni-
kovo kmetijo olajšal za 83 ha goz-
da, ki je visokogorski kmetiji še ka-
ko potreben!

Kako jo je to bolelo, ni veliko
razglašala. To je odnesla s seboj v
grob. Naj v miru počiva!

Ajnžik

LAKOVNIKOVE MAME NI VEČ

je osem otrok, vendar sta ji dve
hčerki umrli že v otroških letih, kar
je bilo za njo izredno težko. Še huje
pa je bilo za njo leta 1944, ko so
njene sina Oskarja kot talca ubili
Nemci v Lučah. Kot zavedna slo-
venska kmetica sta z, danes že po-
kojnimi, možem Oskarjem pričela
sodelovati s partizani, saj je Lakov-
nikova kmetija še danes dobro zna-
na kot partizanska kmetija. V časih
vojne leta 1941 je gostila celo Fran-
ca Rozmana Staneta. Ker pa je v
času vojne prišlo tudi do izdajstva
zaradi sodelovanja s partizani, so
tako Jožefo kot njenega moža
Oskarja zaprli.

Ugasnilo je življenje Lakovniko-
ve mame. Poslovila se je od svojih
najdražjih pa od Lakovnikovega
grunta, na katerem je bila dolga le-
ta vzor pridne gospodinje in ljubeče
matere.

F. J.

JOŽE GOLOB ml. 1952—1992

naslednji dan. Rad je imel starše,
sestro, brata, sorodnike, sosedo in
priatelje. Zmeraj je bil dobre volje
in za vsakega je imel prijazno bese-
do. Prav veselo je bilo delati skupaj
z njim na polju ali travniku, ko smo
si na šaljiv način krajšali čas.

Nikoli ni tarnal, nikoli ni govoril
o svojih težavah in problemih, če-
prav smo vsi vedeli, da obstajajo.
Bil je krhkega zdravja, kar pa je
skrival pred drugimi. Imel je voljo
in moč, to smo pri njemu zelo ceni-
li. Pa kaj, ko je usoda močnejša in
je izgubil bitko z njo.

Če ima življenje svoj smisel, mo-
ra imeti smisel tudi trpljenje. Saj tr-
pljenje nekako sodi k življenju —
enako kot usoda in smrt. Šele stiska
in smrt napravita človeško bivanje
za celoto.

Sedaj, Pepi, ne vidiš več cvetočih
dreves, ne vonjaš sveže pomladne
trave in ne slišiš veselega ptičjega
petja. Tudi mi sedaj ne zaznavamo
ničesar, le močno bolečino čutimo,
ki se nam je zarezala globoko v sr-
ce.

Praznina bo brez tebe pri Bivcu
in te praznine ne bo mogel nihče
zapolniti. Ostali bodo le lepi spomi-
ni nate in na vesele in srečne trenu-
te v življenju, ki smo jih preživeli
skupaj s teboj. Pogrešali te bodo
tvoji domači, sosedje, sorodniki,
prijatelji — pogrešali te bomo vsi.

Renata LENART

Glasilo VIHARNIK izdaja delovna organizacija Gozdno gospodar-
stvo Slovenj Gradec. Urednica: Ida ROBNIK, lektorica: Majda
KLEMENŠEK, tehnični urednik: Bruno ŽNIDERSIČ.

Naklada: 2000 izvodov.

Tisk: GZP MARIBORSKI TISK Maribor, Tržaška cesta 14, 62000
Maribor. 1992.

Ognjeni krst v letu 1941

So datumi v letu, ki človeka spomnijo na razne vesele, nevesele, pa tudi strašne trenutke, ki pustijo v človeku sled vse življenja. Brez dvoma so to vojni dogodki, ki jih človek doživi prvič. Takšen dan je bil 6. april 1941. Že pred 6. meseci je minil težko pričakovani dan, ko bi moral domov iz kraljeve garde, kjer sem služil vojsko. Kako težko smo fantje pričakovali ta dan. Služenje v gardi je bilo pravo suženstvo. Dve leti biti zaprt v kasarni, od koder nisi smel nikamor. Prečute noči na straži na dvorih, za vsako malenkost kaznen stavežin tudi v obliki zausnic in udarcev od sabelj. Tedaj smo zaradi vojne še dobili dodatnih 6 mesecev vojaškega roka.

27. marec — na dvorski straži. Nastal je hrup in bojazen za državljansko vojno. Kot običajno dnevne izmene ni bilo. Stražili smo dva dni in dve noči na svojih stražarskih mestih. Ko smo se končno vsi izmučeni le vrnili v kasarno, smo našli vse poveljstvo garde v razsulu, nobene komande več. Slednjič nas je nekdo le postrojil in izmed vseh bataljonov izbral en bataljon za posebne naloge. Dobili smo vsi novo obleko in vojno opremo in odšli v palilulsko kasarno. V kasarnah smo pustili vse svoje osebne stvari. Tam smo ležali oblečeni z vso bojno opremo poleg sebe. Vesel sem bil, da sem imel poleg sebe rojaka iz Brd, s katerim sva se pogovarjala največ o domačih. Domov so romale samo misli.

6. aprila ob petih zjutraj. V posteljah smo zaslišali strahotno muziko mnogih siren od blizu in daleč, ki so nas vrgle iz postelj kot iz topa. V strahu smo čakali navodil. Prišel je komandant in nas potolažil, češ da ni nič nevarnega. »Idite po svojih poslih! Če bo kaj nevarnega, vas bom obvestil« je dejal. Z rojakom Muščevim iz Brd sva se pred kasarno pogovarjala in uživala krasno jutro, ker nisva imela nikakšnega dela ali dolžnosti, kar je zelo redkokdaj. Sonce je vzhajalo v vseh svoji lepoti svežega jutra in vrabčki po drevju so veselo ščebetali v pomlad. Ura je odbila sedem. V daljavi se je oglasila sirena in zlovesči glas siren se je ponovil. Stekla sva v grozi v kasarno v nadstropje, nametala nase vso bojno opremo in hotela ven iz kasarne. Toda pri glavnih vhodnih vratih v pritličju se je gnetla gmota teles in rinila na prosto. Tako sem izstopil med zadnjimi in pogledal v nebo. Kakor jata jastrebov so še krožile »štuke« po nebu med dimom iztrekov protiletalskih topov iz vseh smeri mesta. V bližini je odjeknila eksplozija bombe. Brž smo poskakali v jarko na bližnji livadi in opazovali bojni ples. Z grozljivim zavijanjem siren so se spuščali avioni v strmeh spustu na cilje in se zopet dvigali pod nebo. Vsako letalo je imelo sireno, da je bil strah ljudi še večji. Bližnja ek-

splozija je puhalila toplo sapo po nas. Našel sem neko luknjo in zlezal v njo. Znašel sem se v podzemskem bunkerju med gardijsko muziko z družicami. Žene in otroci so od strahu trepetali in jokali. Napad je trajal dobro uro ali več, nato pa prenehal. Pod vodstvom majorja smo krenili iz nevarnega mesta na podeželje za reko Savo do pančevaškega mostu in se skrivali po grmovju. V debeli uniformi je postalo vroče in žeja je pritiskala. Žene iz bližnjih hiš so nosile v vedrih vodo, mi pa smo pili in pili. Prišel je drug val bombnikov in skušal zadeti most, pa se jim ni posrečilo. Med vojsko Beograda je vladala nepopisna zmeda. Posamezniki vojaki so iskali po gozdovih svoje enote, kajti vsa organiziranost v komandi je odpovedala. Mi pa smo pozno zvečer v temi prispeli na topčidersko postajo in polegli po tleh kot snopi po nevihti. Nad Beogradom pa je žarela krvava

zarja od požarov. Sredi noči je prispel za nas vlak s tovornimi vagoni.

Strpali so nas v vagona na konjske odpadke v njih. Niso jih utegnili počistiti. Mi pa smo polegli po njih utrjeni kot na najmekkejših pernicah in zaspali. Vlak je krenil na jug v Srbijo in nas peljal novim vojnimi dogodkov naproti. Vojaški rok se je iztekel šele spomladi leta 1942, ko smo prišli domov iz ujetništva v severni Nemčiji. Pa smo spet morali oditi kmalu v drugo, še strašnejšo svetovno morijo. Šele v jeseni leta 1945 smo bili rešeni vojaške suknje, ko smo prišli iz Marseille ujetniškega taborišča Amerikancev. Doživeli smo veliko letalskih napadov zaveznikov. Veliko naših fantov pa je ostalo za vedno na bojiščih, med njimi tudi rojak Muščev iz Brd. Ostali smo brez delovne dobe brez vseh pravic in pustili v vojni najlepša leta. Kako se danes popravljajo krivice iz preteklosti, o katerih se toliko govori?

Jože Krajnc

RAZMIŠLJANJE

Smo v času, ko se v hipu poruši stavba, ki smo jo leta potrpežljivo zidali. Mešali smo dobri cement ljubezni do Boga s peskom ljubezni do sebe. A žal v trenutku se vse podre. Človek se znajde na tleh sredi neizmernega upoštevanja in sme biti hvaležen, da je ostal vsaj živ!

V takšnih trenutkih postane človeku bolj očitno, da je edino, kar je vredno, ljubezen do sočloveka, do Boga, pa tudi do tistega, ki ti ne želi sreče. To je silno težko spoznanje, toda zelo častno, kajti s tem človek vedno pokaže drugemu, ki mu želi nesrečo, da je plemenitejši kot on. Človek je enak le takrat sočloveku, ko se počuti enak bednežu, ki ga srečuje. Takšne misli me obdajajo, ko vsak dan gledam televizijo. Vidimo koliko solza, koliko nesreč se dogaja ne samo v nekdanji Jugoslaviji, temveč po svetu. Človek se sprašuje, zakaj vse to. Kaj je temu vzrok, da se na svetu dogaja ta strašna morija, ta pokol?

Zelo preprost je odgovor. Krivo je to, ker v nas ni več čuta in ljubezni do sočloveka, ker smo se navadili le na dobrine. Zavist nas gloda, češ zakaj nekdo živi lepše, zakaj se celo dovoljuje, da mnogi bogatijo na račun revežev.

Bralcem bom zastavil vprašanje: »Čemu ime našega časopisa-Viharnik?« Kdo mu je to ime določil? Če bi tako preprosto odgovorili, je ime nekako povezano z našimi gozdarji, z gozdnimi delavci. Torej Viharnik je drevo, ki ga čas ne more uničiti, silni viharji gredo skozi njegovo krošnjo, da bi ga strli, toda on stoji neomajen. Ali nismo takšni Viharniki tudi mi, njegovi bralci? Mati narava je tudi nam, kakor njemu, določila nesporno bojevitost za obstoj. Da pa bomo znali vračati se nazaj k naravi ji le pogledmo večkrat z odprtimi očmi v obraz, ne samo z bežnim pogledom. Vsak grmiček, vsaka skala, vsaka globača skriva toliko lepote, ki jih žal mnogi ne vidijo. Njih cilj je samo drvenje z avtom naprej, in se za mnoge večkrat konča tako žalostno. Skušajmo Slovenci vsaj sedaj, ko smo prvič v naši zgodovini samostojni, gojiti dobro misel do sočloveka, ki ga srečujemo. Mogoče bo le nekemu naš nasmeh pričaral v srce dobro misel, češ res je lepo živeti, biti dober! Nek prerok je povedal: Sreče bo le toliko okoli tebe, kolikor jo bož znal ti deliti sočloveku.

Viktor LEVOVNIK

Julka Fortuna iz Smrečja pri Vrhniki že nekaj let sodeluje na slovnjegraških razstavi. Tudi letos je prišla v Slovenj Gradec kar v narodni noši in na ulici je prikazovala izdelovanje čipk

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prababice in sestre

JOŽEFE VERDNIK

Lakovnikove mame iz Šmiklavža

se vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti, ji darovali vence, za svete maše in sveče, najlepše zahvaljujemo. Iskrena hvala vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih, govornikoma Vinku Šmonu in Avgustu Holcu za ganljivo izrečene besede slovesa. Hvala pevcem za zapete žalostinke ter gospodu kaplanu Leopoldu Koratu za pogrebni obred.

Žalujoči: otroci Albert, Jožefa, Anica, Mara in Betka ter sestre Karolina in Kristina

SPOMIN

28. junija mineva leto, odkar nas je za vedno zapustil sin in brat

VINKO REPNIK

iz Gradišča, ki je padel v vojni za Slovenijo.

Hvala vsem, ki se ga radi spominjate in postojite pri njegovem grobu.

Mama, brat in sestre z družinami.

Na poti proti Ježevemu

Pred napajalnikom

OB MEJI PO SLOVENIJI

Ljudje ob severni meji naše države so lahko v sredini prejšnjega meseca srečevali nenavadne popotnike. To so bili člani konjeniškega kluba Dravograd, ki so s konji potovali po teh krajih. Ideja za to avanturo se jim je porodila med lanskoletno vojno, ko so razmišljali, kdo bo stražil mejo, ko bo odšla vojska in v šali zagotavljali, da bodo čuvali mejo kar sami na poseben način. Letos spomladi so začeli resno razmišljati o daljšem potovanju s konji. Namen potovanja so označili kot preizkus svojih fizičnih sposobnosti in seveda sposobnosti konj ter spoznati naše kraje iz drugačnega vidika.

S kondicijskimi pripravami so začeli že zgodaj spomladi. Sprva so jahali dve do tri ure na dan in stopnjevali priprave tako, da so delali daljše ture, tudi do 30 km dnevno.

Popotovanje so začeli 18. maja z ekipo: Boris KOLEMBRANT, Andrej KADIŠ, Rado KRPAČ, Marko in Miro POGORELČNIK, Jože MUC in Matjaž KOSABER. Z avtomobilom so jih spremljali Ivan, Cirila in Breda ČERU. Startali so v Dravogradu in jahali preko Libelič, Strojne do Holmece, čez Rehta v Mežico in Črno do Ježevga, kjer jim je gostoljubno ponudil prenočišče TOZD GO Črne. Drugi dan so nadaljevali pot do Bukovnika, najvišje kmetije v Sloveniji, mimo Sv. Duha po panoramski cesti v Logarsko dolino. Tu jih je dva dni gostil kolega gozdar Avgust LENAR, ki je z njimi prejahal del krajše poti do slapa Rinke. V Logarski so morali pustiti enega konja zaradi slabe kondicije. Pot so nadaljevali s petimi konji do Luč, skozi dolino Podvolovljek v Kamniško Črno in ob Kamniku do Komende.

Tu so jim prenočišče organizirali člani konjeniškega kluba Komenda.

Naslednji dan jih je pot vodila skozi gorenjske gmajne, med Brtnikom skozi Srednjo vas v Predoslje, kjer se je poškodovala ena kobila tako, da ni mogla nadaljevati ježe. S štirimi konji so nadaljevali pot skozi Kahrice do Naklega mimo Podvina do avtokampa Šobec. Tu jih je prijazno sprejela direktorica kampa in jim omogočila prenočevanje v enem najlepše urejenih kampov v Sloveniji. Vse te dni jih je spremljalo slabo vreme. Še pot do Bleda, skozi Gorje in skozi čudovito dolino Radomlje pod Triglavom do Mojstrane, od tod pa po opuščeni železniški progi skozi gozd Martuljk do Kranjske gore, je bila deževna. Spet naslednji dan jih je pot vodila že v soncu v dolino Karnice, pa na Vršič in peš po planinski poti z Vršiča k izviru Soče, nato pa spet v sedlih po dolini Trente do Bovca, kjer so prenočili v šotorih v zasebnem avtokampu. . . . To je bil v bistvu zadnji del poti. Pojavile so se rane na konjskih hrbtih, zato so začeli pripravljati povratek domov.

Kljub temu so opravili še 47 km ob levi strani Soče do slapa Boke do Trnovega, od tam pa po glavni cesti skozi Kobarid do Tolmina. Tu so jim domačini in člani konjeniškega kluba Tolmin pripravili pristrčno srečanje. Pripravljeni so bili, da jih bodo en dan spremljali v ježi do Nove Gorice, vendar so morali vsi skupaj to pot preložiti.

Skupaj so v osmih dneh prejahali ca. 370 km skozi osem občin, po čudovitih stranskih poteh, srečevali so različne ljudi, ki so bili vedno pripravljeni pomagati, bodriti, ko je čas dobil drugo dimenzijo, ko se je bilo treba prilagajati ritmu in gibanju konja, ko ima človek veliko časa za opazovanje, za razmišljanje. Spoznali so in dobili vtis, da tudi Slovenija ni tako majhna, če potuješ s konjem, prav gotovo pa je lepa. Izkušnje, ki jih je ta ekipa pridobila na tem potovanju bodo uporabili pri nadaljevanju, ko bodo pot začeli tam, ko so jo sedaj

končali in jo zaključili pri morju. Razmišljajo pa o tem, da bi se dravograjski klub vključil v turistično dejavnost, ki bi zajemala jahanje od Dravograda pa do Logarske doline.

Prav je, da na koncu omenimo še sponzorje, ki so omogočili to popotovanje: NTU — NAVE Slovenj Gradec, ROSS, TIO Otiški vrh, TP Ojstrica Dravograd, Senik — prodajalna HKS, TZO Odor Dravograd, Emona — Obala, poslovalnica Vič, Zavarovalnica Triglav, Tovarna meril Slovenj Gradec in Petrol Celje.

Ekipa popotnikov se vsem najlepše zahvaljuje.

I. Robnik

Krajši počitek

Prijetno se je bilo ohladiti

KADROVSKE VESTI

ODSLI: januar—april 1992

Priimek in ime, datum odhoda, dela, ki jih je opravljal, DO v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Jeromeš Mira, 12. 3. 1992, pripravnik, —

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Lesjak Drago, 31. 1. 1992, pripravnik, —

TOZD GOZDARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM

Ferlež Edi, 29. 2. 1992, gozdni delavec-sekač, —

Segel Igor, 31. 3. 1992, pripravnik, —

Laznik Tomaž, 31. 3. 1992, pripravnik, —

Drofečnik Franciška, 15. 3. 1992, čistilka, invalidska upokojitev

Gjura Dušan, 4. 4. 1992, pripravnik, —

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Hedl Robert, 31. 1. 1992, pripravnik, —

Ternik Oto, 31. 1. 1992, gozdar-sekač, upokojitev

Kremser Anton, 29. 2. 1992, vodja MELES-a, upokojitev

Kramljak Viktor, 14. 2. 1992, gozdar-sekač, invalidska upokojitev

Palko Avgust, 19. 2. 1992, gozdar-sekač, invalidska upokojitev

Ladra Suzana, 19. 2. 1992, pripravnik, —

Petrič Bernarda, 4. 3. 1992, pripravnik, —

Sušek Samo, 9. 3. 1992, pripravnik, tujina

Uran Janez, 31. 3. 1992, merilec, tujina

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Čavnik Silva, 16. 2. 1992, administratorka, trajni tehnološki višek

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Logar Jože, 30. 12. 1991, ključavničar, upokojitev

Sovič Alojz, 8. 1. 1992, srev. mot. žag, —

Kotnik Jožica, 21. 3. 1992, blagajničarka, invalidska upokojitev

Obretan Janko, 31. 3. 1992, voznik kamiona s hid. dvig., —

Širnik Mitja, 31. 3. 1992, pripravnik, —

TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH

Prikeržnik Franc, 10. 3. 1992, skladišni delavec, Zavod za zaposlovanje

Planšak Zdravko, 10. 3. 1992, skladišni delavec, Zavod za zaposlovanje

Berdnik Gorazd, 10. 3. 1992, skladišni delavec, Zavod za zaposlovanje

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Skobir Janko, 22. 1. 1992, skladišnik, invalidska upokojitev

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Kraiger Ela, 30. 3. 1992, vodja finan. in plač. prometa, upokojitev

PRISLI: januar—april 1992

Priimek in ime, datum prihoda, dela, ki jih bo opravljal, DO iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Krenker Gregor, 1. 1. 1992, pripravnik, —

TOK GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Krenker Marko, 1. 1. 1992, pripravnik, —

TOK GOZDARSTVO DRAVOGRAD

Ladra Suzana, 20. 2. 1992, izv. nalo. knjig. odkupa lesa

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Rihtarč Marjan, 1. 4. 1992, pripravnik-mehanik vozil in voznih sredstev, —

TOZD	M	Z	SKUPAJ
Gozdarstvo Mislinja	42	4	46
Gozdarstvo Slovenj Gradec	37	1	38
Gozdarstvo Črna na Koroškem	96	6	102
Gozdarstvo Radlje ob Dravi	64	4	68
TOK Gozd. Slovenj Gradec	29	2	31
TOK Gozd. Dravograd	12	2	14
TOK Gozd. Ravne	18	4	22
TOK Gozd. Radlje ob Dravi	14	3	17
CLS Otiški vrh	29	3	32
TIS Pameče	84	11	95
Gradnje Slovenj Gradec	36	6	42
DSSS	14	42	56
Taksacija	16	7	23
Skupaj:	491	95	586

Darja GROS

Dominik Pungartnik si je tako drvarsko koč postavil za spomin na svojem dvorišču pri Kučju
Foto: Čerf

ZETOR SERVIS

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA

Franc SREBOTNIK
62373 Šentjanž pri Dravogradu
tel.: 0602/85-355

NUDIMO VAM SERVISIRANJE TRAKTORJEV »ZETOR« IN ORIGINALNE REZERVNE DELE.

Priporočamo se za obisk

ZETOR SERVIS

**MOJ MARKET
MOJ BISTRO
PE SLOVENJ
GRADEC**

**PA
GAT**

**MARKET LEGEN
RESTAVRACIJA BELLEVUE**
tel. (0602) 41-055

**PESTRA PONUDBA ŽIVIL — UGODNI NAKUPI —
POSEBNE NAGRADE — PRIJAZNA POSTREŽBA**

**ŠIROKA GOSTINSKA PONUDBA:
malice**

**slavnostna, poslovna, družinska kosila
domače specialitete, jedi po naročilu
IZBRANA VINA IN NAPITKI**

POSEBNOST: LETNI SLADOLEDNI VRT in glasba vsak petek in soboto na terasi

RESTAVRACIJE BELLEVUE

PRIDITE, VESELI BOMO VAŠEGA OBISKA

PA GAT

IZ ZGODOVINE CERKVE SV. LENARTA V RIBNICI NA POHORJU

Pri obnovi cerkva oz. cerkvenih zvonikov so ljudje pisali dokumente o stanju cerkve in o razmerah v fari ter jih puščali v zvoniku. Leta 1989 so obnavljali kupolo cerkve Sv. Lenarta v Ribnici na Pohorju in pri tem našli dokumente, ki so jih pisali župniki ob predhodnih obnovah. Objavljamo faksimile:

Dodatek:

V cerkvenih zadevah ni nobene svobode. Že od novega leta nimamo dovoljenja za pobiranje prostovoljnih prispevkov v cerkvi. Ljudje tudi drugače mnogo ne darujejo za cerkev. Duhovniki morajo imeti dovoljenje za poučevanje verouka v cerkvi. V tej župniji že dalj časa nima duhovnik takega dovoljenja. Mnogo duhovnikov je v ječi. Obsojeni so na več let ječe za malenkostne stvari. Nočejo se predati v vsem državi. Tukajšnji župnik je v marcu l. 1950 v ječi umrl. Obsojen je bil na 8 let ječe. Po enem letu pa je umrl. Pokopan je v Ribnici — Vrhniak Alojz.

Kmetje vedno težje shajajo. Oddaje v živilih in mesu so tako velike, da ne morejo več naprej. Iz kmetov so skoraj vsi ljudje odšli v službe in ni nikogar, ki bi obdeloval zemljo. Živila in blago še je vedno vse na karte. V tako imenovani prosti prodaji skoraj nič ne dobiš. Kar pa je v prosti prodaji pa so bajno visoke cene. Meter blaga do 2000 Din, Liter vina 200 Din, če ga sploh dobiš. Razpisujejo denarna posojila, ko v splošnem ni mnogo denarja. Lesa so v zadnjih letih zelo mnogo posekali. Veliki prepisi uničujejo naše gozdove. Vse morajo prodati zadrugi, ki da zelo malo za les. Več zasluži z vožnjo, kakor dobi za les. Les so sekali nekaj domačini, precej pa so ga uničili nevajeni delavci od drugod, brigade imenovani. Prišli so od spodnjih krajev in so morali delati po en mesec v gozdu. Ker niso bili vajeni so naredili posameznim gozdom mnogo škode.

Ljudje vedno bolj čutijo kakšna nesreča je vse to za nje. Sedaj si pomagati ne morejo. Pa tudi več volje nimajo, da bi si pomagali.

Nekateri ljudje so pri vsem tem zelo čudni. Iščejo samo sebe in so pripravljeni iti za svoje dobro preko človeških trupel. Sedaj se še le preizkušajo značaji. Nekateri so ostali dobri.

V okviru prireditve: Odprta vrata Slovenj Gradca, so alpinisti razobesili slovensko zastavo na zvonik mestne cerkve, foto F. Jurčič

Pro memoria!

Larisa Leopoldovna Serebrennikova
ker se vrnem v Ljubljano in Franca Leopoldovnik
p. v. Jakob in Ljubek Serebrennik p. v. Križak.
papež Pij IX. Koroški kralj Leopold II., veliki
francoski cesar, kaptan Franja Mandelštam
obiskovalca predstojnika francoskega
je bil v onem prazniku v četrto nedeljo, polnočno
od Klerajev jecja Kromperger adu. kne
na Krompergeru. Jabolka je bila nova
poslatica od poslutarja Aljeja Škil
v Hamburu, shodov od novo poslatic
od pacarja Karola Trakul. Hamburu.
Genarna celovnja Bila v Bonoh.

Jul 24. august 1907.

Am. Dr. Fischer
Leipzig 1848

Pro memoria II!

Jabolka in križ na zvoniku sta bila zelo upognjena,
na. Leseno ogrado je na vrhu je bilo preperelo.
Popravilo so opravili: Spričnik Jurij, kleparški mojster
Podvelka, Lesel Janez / Grioldor / tesar, Jančurški ork
Završnik Miha / Kebrov / grobari Publika.
Križ je ostal stari, prav tako tudi jabolka, ki je
nehotično popravljena. Obloje je na novo bronirano.
Strelvod je na novo porbatil bratnik Karl pasar
Maribor.
Zvonik ni na novo prebarvan, ker ni firmajsa.
Papir II, vodi katoliško Cerkev, Dr. Drževnik Maksimilijan
apostoliški administrator lavantiško škopjo, brat Janez krp.
ur. kupijo so. firmaja, urbozna bljuvica, Križ tuten
Kogelnik / Kludi kot in Drževnik Peter / Vinits / Cerkev pa
pomagata.
Civilni vladar pa je maršal Tito!

Lebnica, dne 24. augusta v sv. letu 1950.

Ген. Врангелъ
гвар. див.

Uspela razstava domače in umetne obrti

V okviru prireditev Odprta vrata Slovenj Gradca je bila v slovenjegraški Galeriji likovnih umetnosti ponovno na ogled mednarodna razstava domače in umetne obrti Alpe-Jadran. Letošnja razstava v Slovenj Gradcu je bila že deveta po vrsti, najprej je bila slovenska, nato je vključila jugoslovanski prostor, sedaj pa je prerasla v mednarodno razstavo v prostoru dežel Alpe-Jadrana, saj na ozemlju med Alpami in Jadranom imajo domača in umetna obrt ter njuna komunikativna in ekonomska vloga bogato preteklost. Na letošnjo razstavo so bile povabljenе dežele iz Alpe-Jadrana, vendar so se množično na razstavo odzvali madžarske pokrajine Vas in Somogy ter Bavarci.

F. Jurač Brezova metla, košara in še marsikaj sodi tudi na naša dvorišča

»Država mora s svojo politiko pomagati ohraniti to dejavnost pri življenju...« je na otvoritvi dejal dr. Maks Tajnikar na levi

BODO IGRALI V PODGORJU

V Kulturnem domu v Podgorju bo v nedeljo 28. junija bogat kulturni dogodek — Veselo popoldne. Na prireditvi vabimo zlasti ansamble in muzikante, ki znajo igrati na preproste inštrumente. Posebno pa so na prireditvi vabljeni tisti, ki znajo igrati na glavnik, na razne liste in še na druge tovrstne inštrumente. Prijave za prireditve sprejemajo do 20. junija, prijavitelje pa se lahko Jožetu Smolnikarju, Robindvor 48, Dravograd ali po telefonu 83-943 od 15. ure dalje.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zakon o tem ne reče ničesar. Zakon sicer govori o večji in manjši vrednosti nepremičnine v času odvzema in v času vračila, ni pa naveden način kako se to ugotavlja in kdo to ugotavlja. V štiridesetih letih se v gozdu marsikaj spremeni: mladi gozdovi odrastejo in jim bistveno naraste trenutna vrednost, sestoji ki so bili ob odvzemu zreli so sedaj pomlajeni in je njihova trenutna vrednost manjša. Gre za naravne razvojne procese in tudi za spremembe vrednosti gozdov, ki so posledica bolj ali manj intenzivnega strokovnega dela z gozdovi, za vlaganja v gradnjo prometnic, tehnologijo dela in drugo. Za izračun sprememb teh vrednosti bi morala obstajati enotna metodologija vrednotenja gozdov, ki bi upoštevala naravni razvoj gozdov, razvoj tehnologije, vlaganja in vloženo znanje. To v zakonu o denacionalizaciji in spremljajočih predpisih manjka.

Na drugi strani pa gre tudi za delo zaposlenih v teh gozdovih, za štirideset let dela, ki je bilo v primerjavi z zahodom le skromno plačano. Do delavcev v gozdarstvu, zaradi njihove socialne ogroženosti in nemoči, bi se morala država izkazati najmanj tako pravično in odgovorno kot se je do razlaščenec. Zakon o denacionalizaciji, drugi zakoni in naši poslanci v skupščini so pozabili na obvezo pravičnosti.

Karel ZAGORC